

KONCEPCE
PRORODINNÉ POLITIKY
MĚSTA OLOMOUCE

NA OBDOBÍ LET 2026-2028

OLOMOUC

UVODNÍ SLOVO

Dámy a pánové, vážení spoluobčané,

dovolte mi představit vám Koncepti prorodinné politiky statutárního města Olomouce na léta 2026–2028. Tento dokument není jen souborem strategických cílů, ale především zrcadlem našeho hlubokého závazku vůči všem generacím v našem městě.

Statutární město Olomouc se dlouhodobě a systematicky věnuje prorodinné politice již od roku 2014. Náš opakovaný úspěch v celostátní soutěži Ministerstva práce a sociálních věcí „Obec přátelská rodině“ a následně i „Obec přátelská rodině a seniorům“ potvrzuje, že tato práce má smysl a kvalitu. Náš cíl je jasný: usilujeme o to, aby Olomouc v roce 2030 byla bezpečné a dopravně dostupné místo pro život bez bariér, město s rozvinutou sítí sociálních a zdravotních služeb a přátelské rodinám.

Jako náměstkyně primátora si velmi vážím transparentnosti a participace, se kterou byla tato Koncepte připravována. Jsem velmi ráda, že stěžejním podkladem pro její tvorbu byly výstupy z rozsáhlého anketního šetření, které proběhlo v druhé polovině roku 2024. Oslovili jsme rodiny s dětmi, mládež i seniory a jejich cenná zpětná vazba je základním kamenem našich budoucích opatření. Díky tomuto šetření víme přesněji, co Olomoučané skutečně potřebují.

Děkuji všem respondentům, členům pracovní skupiny rodinné politiky a realizátorům, kteří se na vzniku tohoto klíčového dokumentu podíleli. Věřím, že s jejich neustálou angažovaností se nám podaří navržená opatření pro Olomouc v letech 2026–2028 úspěšně implementovat, a tak dále posilovat status Olomouce jako města skutečně přátelského rodinám a seniorům.

*Bc. Kateřina Dobrozemská
náměstkyně primátora*

OBSAH

1. Úvod	5
2. Analytická část	7
2.1 Vybrané socioekonomické ukazatele	7
2.1.1 Obyvatelstvo	7
2.1.2 Trh práce a zaměstnanost	12
2.1.3 Vzdělávání	14
2.2 SWOT analýza	16
2.2.1 SWOT analýza – oblast služeb pro rodiny	16
2.2.2 SWOT analýza – sladování	16
2.2.3 SWOT analýza – oblast prostoru přátelského rodinám	16
2.2.4 SWOT analýza – oblast komunikace a spolupráce	17
2.3 Anketní šetření	17
2.3.1 Šetření u KMČ	17
2.3.2 Otevřená školní hřiště	17
2.3.3 Anketní šetření u rodin s dětmi	18
2.3.4 Anketní šetření u seniorů	18
2.3.5 Anketní šetření u mládeže	19
3. Návrhová část	21
3.1 Strategický cíl Oblast služeb pro rodiny	22
3.2 Strategický cíl Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života	24
3.3 Strategický cíl Oblast prostoru přátelského rodinám	26
3.4 Strategický cíl Oblast komunikace a spolupráce	29
4. Implementační část	33
4.1 Organizační zajištění	33
4.2 Harmonogram aktivit	35
4.3 Struktura akčního plánu	35
4.4 Monitorovací indikátory	36
4.5 Vyhodnocení naplňování Koncepce prarodinné politiky	38
5. Závěr	39
6. Seznam použitých zkratk	40

1. ÚVOD

Statutární město Olomouce se prorodinnou politikou systematicky zabývá již od roku 2014, za tu dobu byly zpracovány čtyři koncepční dokumenty obsahující opatření vedoucí k podpoře příznivého klimatu ve městě. Na rozvoj prorodinné politiky ve městě Olomouci měl nemalý vliv opakovaný úspěch v celostátní soutěži vyhlašované MPSV „Obec přátelská rodině“ a následně i „Obec přátelská rodině a seniorům“.

Prorodinná politika města Olomouce má oporu ve Strategickém plánu rozvoje města Olomouce (pro období 2018-2025) v rámci specifického cíle „4.5 Zajistit efektivní koordinaci sociálních a souvisejících služeb, podporovat prorodinná opatření“ a je i součástí vize města Olomouce, ve které se hovoří o tom, že město Olomouc v roce 2030 bude „Bezpečné a dopravně dostupné místo pro život bez bariér, město s rozvinutou sítí sociálních a zdravotních služeb a přátelské rodinám“¹. Prorodinná politika má oporu i v Plánu udržitelné mobility města Olomouce (PUMMO), který je rovněž úzce spjat se Strategickým plánem rozvoje města Olomouce. PUMMO řeší zajištění udržitelnosti dopravy ve městě ve všech formách včetně řešení parkování a zlepšení bezpečnosti dopravy a bezbariérovosti ve městě². Koncepce prorodinné politiky SMOI dále navazuje např. na Koncepci rozvoje školství SMOI na období 2021-2025, Koncepci SMOI v oblasti podpory sportu a pohybu na období 2021-2027, Generel cyklistické dopravy, 7. plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2026-2028³. Koncepce prorodinné politiky duplicitně neuvádí cíle a opatření, které jsou již definovány zejména ve výše zmíněných dokumentech.

Prorodinná politika jako taková představuje souhrn aktivit a opatření na podporu celé rodiny. Jelikož se jedná o politiku průřezovou, která zasahuje do různých oblastí života, spolupracuje odbor sociálních věcí MMOI (nejen) při tvorbě koncepce prorodinné politiky vždy s odborníky z různých oblastí, kteří jsou součástí pracovní skupiny rodinné politiky. Vytvoření pracovní skupiny rodinné politiky bylo schváleno RMO dne 14. 4. 2015. Pracovní skupina je tvořena zástupci odboru sociálních věcí, odboru školství, odboru dopravy, odboru kultury a cestovního ruchu, zástupci prorodinných neziskových organizací, zástupci Univerzity Palackého v Olomouci, Rady seniorů města Olomouce, Krajského úřadu Olomouckého kraje a MPSV. Úkolem pracovní skupiny je sledovat a koordinovat plnění cílů a opatření Akčního plánu prorodinné politiky, spolupodílet se na tvorbě a vyhodnocování Akčního plánu prorodinné politiky SMOI, iniciovat diskusi o potřebách rodin ve městě Olomouci a navrhovat dlouhodobá koncepční i bezprostřední konkrétní opatření, která budou potřeby rodin uspokojovat.

Další důležitou platformou prorodinné politiky je Rada seniorů města Olomouce, jejíž zřízení schválila Rada města Olomouce dne 14. 3. 2023. Účelem Rady seniorů města Olomouce je propojení, systematická a koordinace činností cílících na seniorskou část občanů města Olomouce, a to zejména v oblastech problematiky života seniorů, zlepšování podmínek aktivního stárnutí a zapojení seniorů do aktivního života a dále podpory mezigeneračních vztahů, podpory dialogu a tolerance v této oblasti a podpory spolupráce subjektů věnujících se při své činnosti záležitostem nejstarší generace občanů města. Rada seniorů města Olomouce se tak podílí na přípravě materiálů z oblasti života seniorů (koncepce prorodinné politiky, komunitní plán), projednává a předkládá sociální komisi a Radě města Olomouce materiály podporující kvalitní seniorský život.

Rada města Olomouce na svém jednání dne 28. 1. 2025 schválila rozšíření struktury poradních orgánů města Olomouce o Městské zastupitelstvo dětí a mládeže, které je tak dalším významným aktérem na poli prorodinné politiky. Předpokládá se tak větší zapojení žáků a studentů z Olomouce do života města, tedy v možnosti vyjádřit se k záležitostem, které se jich týkají (např. rekonstrukce hřišť, zapojování do různých projektů, do změny statutu Fondu pomoci olomouckým dětem, do koncepčních dokumentů apod.).

Jak je již výše uvedeno, rodinná politika zaměřuje svou pozornost na celé rodiny. Pro účely tohoto koncepčního materiálu mluvíme o rodině jako o soužití alespoň dvou lidí, o rodinách s dětmi do 26 let, mladých a bezdětných rodinách a rodinách seniorů a se seniory. Problematika rodin a seniorů se specifickými potřebami je dlouhodobě řešena prostřednictvím plánování sociálních služeb.

Podkladem pro tvorbu Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026-2028 byly zejména výstupy ze SWOT analýzy, výstupy z anketního šetření (u rodin s dětmi, seniorů, mládeže, KMČ, otevřených školních hřišť), zhodnocení naplňování Koncepce prorodinné politiky SMOI na roky 2022-2024, vybrané socioekonomické ukazatele a další.

1 https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/21_/21874/09-navrhova-cast.cs.pdf

2 Plán udržitelné mobility města Olomouce je dostupný na <https://spokojena.olomouc.eu/>

3 Všechny uvedené koncepční materiály jsou k dispozici na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

2. ANALYTICKÁ ČÁST

Následující kapitola obsahuje vybrané socioekonomické ukazatele, výstupy ze SWOT analýzy a základní zjištění z anketního šetření, při kterém byly osloveny rodiny s dětmi, senioři, mládež, KMČ a školy, při kterých jsou otevřená školní hřiště.

2.1 Vybrané socioekonomické ukazatele

Tato kapitola poskytuje data o obyvatelstvu, vývoji počtu obyvatelstva, vzdělanostní struktuře, počtu cizinců, o bytovém a domovním fondu, trhu práce a zaměstnanosti a vzdělávání. Podklady byly získány především z ČSÚ, část byla zpracována organizací ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. a část byla použita ze zprávy Socio-ekonomická analýza statutárního města Olomouce zpracovaná organizací BeePartner a.s.

2.1.1 Obyvatelstvo

Ve městě Olomouci žilo k 31. 12. 2023 celkem 102 293 obyvatel. Oproti předchozímu roku se jedná o navýšení o 468 osob. V rámci vývoje počtu obyvatel v posledních letech lze tvrdit, že dochází k mírnému nárůstu počtu obyvatel. V posledních letech sledujeme trend, že přirozený úbytek a menší porodnost nahrazují nově přichozí.

Tabulka 1: Pohyb obyvatel (město Olomouc)

		2016	2017	2018	2019	2020	2023
Živě narození		1 255	1 226	1 262	1 114	1 102	936
Zemřelí		986	1 092	1 054	1 016	1 196	1 056
Přistěhovalí		2 420	2 424	2 416	2 688	2 411	3 337
Vystěhovalí		2 465	2 442	2 595	2 646	2 466	2 749
Přírůstek (úbytek)	přirozený	269	134	208	98	-94	-120
	stěhováním	-45	-18	-179	42	-55	588
	celkový	224	116	29	140	-149	468

Zdroj: ČSÚ, 2024

Dle demografické prognózy do roku 2034 ve městě Olomouci klesne počet obyvatel ve věku 0-14 let o 5 %, osob v produktivním věku o 4 %, počet seniorů vzroste o 8 %. Více viz tabulka níže.

Tabulka 2: Srovnání věkových skupin obyvatelstva mezi roky 2024 a 2034

Věk	SO ORP Olomouc				Město Olomouc				Olomouc - zázemí			
	2024	2034	Změna		2024	2034	Změna		2024	2034	Změna	
			Abs.	%			Abs.	%			Abs.	%
 0 - 14	28 099	26 132	▼ -1 967	-7%	16 636	15 808	▼ -828	-5%	11 463	10 323	▼ -1 140	-10%
 15-64	105 868	102 234	▼ -3 634	-3%	63 603	61 102	▼ -2 501	-4%	42 265	41 132	▼ -1 133	-3%
 65+	34 707	38 303	▲ 3 596	10%	22 054	23 853	▲ 1 799	8%	12 653	14 449	▲ 1 796	14%
Celkem	168 674	166 668	▼ -2 006	-1%	102 293	100 764	▼ -1 529	-1%	66 381	65 905	▼ -476	-1%

Zdroj: ČSÚ, 2024, Běžná evidence obyvatelstva, demografická prognóza obyvatel, zpracování ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Podíl dětské složky obyvatelstva ve městě se sníží ze současných 16,3 % na 15,7 %, jedná se o úbytek o 0,6 p.b. Podíl produktivní složky obyvatelstva (15-64 let) poklesne o 1,5 p.b. na 60,6 % obyvatelstva, podíl obyvatel ve věku 65 let a více vzroste dle prognózy o 2,1 p.b. na 23,7 %. Přehled změn ve věkových skupinách obyvatelstva v hodnocených územních celcích je znázorněn v tabulce níže.

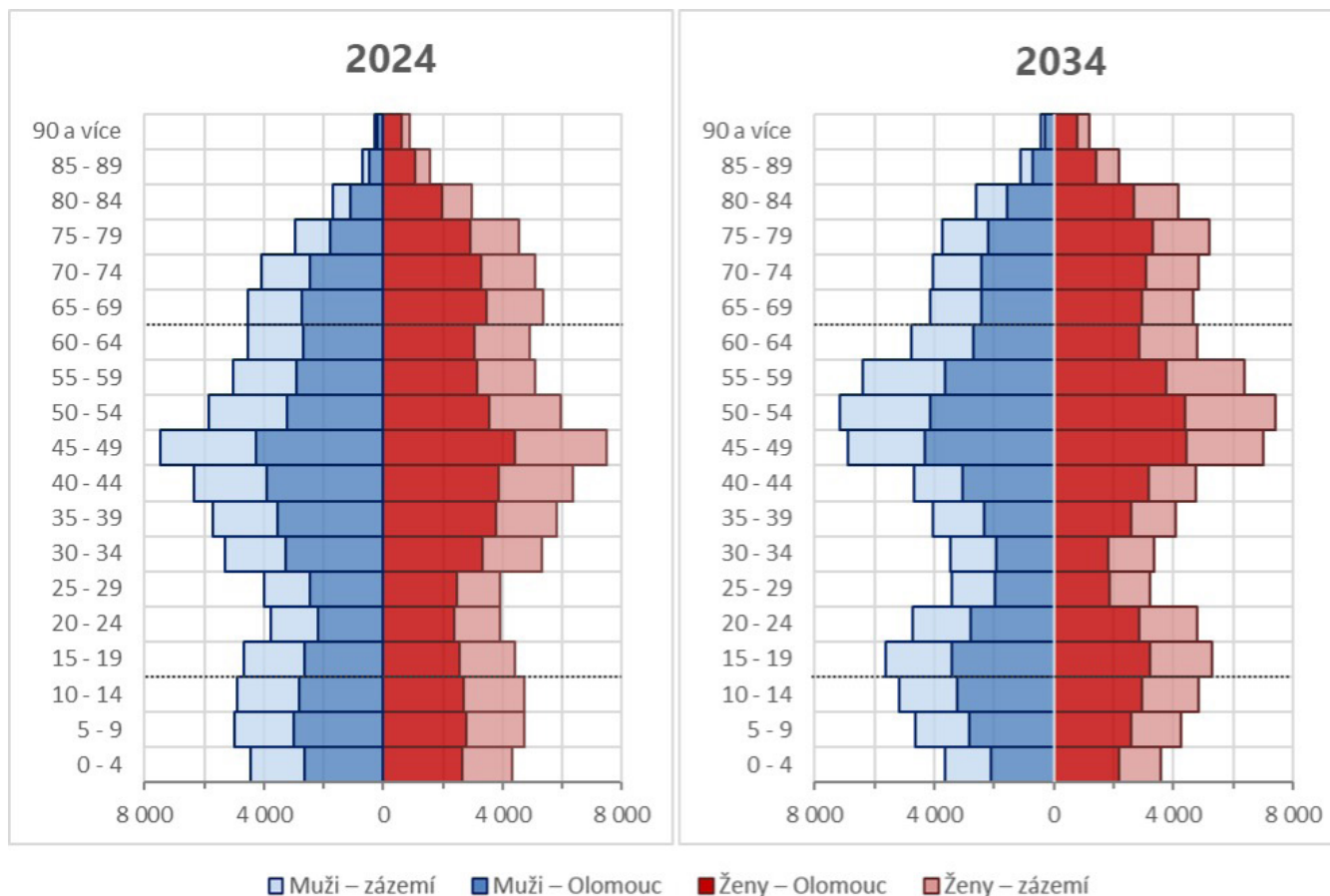
Tabulka 3: Srovnání podílu věkových skupin na celkovém počtu obyvatelstva mezi roky 2024 a 2034

Věk	SO ORP Olomouc			Město Olomouc			Zázemí Olomouce		
	2024	2034	Změna	2024	2034	Změna	2024	2034	Změna
 0 - 14	16,7%	15,7%	▼ -1,0%	16,3%	15,7%	▼ -0,6%	17,3%	15,7%	▼ -1,6%
 15-64	62,8%	61,3%	▼ -1,4%	62,2%	60,6%	▼ -1,5%	63,7%	62,4%	▼ -1,3%
 65+	20,6%	23,0%	▲ 2,4%	21,6%	23,7%	▲ 2,1%	19,1%	21,9%	▲ 2,9%

Zdroj: ČSÚ, 2024, Běžná evidence obyvatelstva, demografická prognóza obyvatel, zpracování ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

V roce 2034 bude stávající početně silná věková skupina osob mezi 45-49 lety spadat do kategorie obyvatel mezi 55-59 lety, výrazný pokles lze naopak očekávat u kategorií obyvatel mezi 25-34 lety. Mírně vzroste počet obyvatel mezi 15 a 24 lety. Prognózy ukazují na výrazné zvýšení počtu seniorů nad 75 let, rovněž významně přibude obyvatel starších 80 let, u kterých vzniká potřeba zvýšené péče.

Graf 1: Věkové pyramidy obyvatel SO ORP Olomouc pro roky 2024 a 2034

Zdroj: ČSÚ, 2024, Běžná evidence obyvatelstva, zpracování ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Demografické stárnutí je celorepublikovým trendem a Olomouc vykazuje tento trend stejně jako ostatní velká města. Z Tabulky 4 vyplývá, že ve městě Olomouci je v porovnání s jinými městy Olomouckého kraje nejnižší průměrný věk (43,1 let, v roce 2014 to bylo 42,0), nejvyšší průměrný věk je v Jeseníku (46,1, v roce 2020 to bylo 45,3), Přerově (45,6, v roce 2020 to bylo 45,1) či Šumperku (45,5, v roce 2020 to bylo 44,8).

Tabulka 4: Obyvatelstvo podle pohlaví a věku ve vybraných městech Olomouckého kraje k 31. 12. 2023

obec	muži	ženy	celkem	průměrný věk		
				muži	ženy	celkem
Olomouc	48 366	53 927	102 293	41,2	44,5	43,1
Prostějov	20 411	23 152	43 563	42,7	46,3	44,6
Přerov	20 113	21 548	41 661	43,6	47,5	45,6
Šumperk	11 712	13 257	24 969	43,3	47,4	45,5
Hranice	8 648	9 376	18 024	41,9	45,5	43,8
Zábřeh	6 461	6 983	13 444	42,5	45,9	44,3
Šternberk	6 379	6 885	13 264	42,1	45,5	43,8
Uničov	5 471	5 680	11 151	42,9	47,0	45,0
Jeseník	5 057	5 562	10 619	44,2	47,9	46,1
Litovel	4 720	4 969	9 689	42,7	45,5	44,1
Mohelnice	4 698	4 874	9 572	41,2	45,1	43,2
Lipník nad Bečvou	3 893	4 068	7 961	42,0	44,9	43,5
Kojetín	2 875	2 915	5 790	42,2	45,6	43,9

Zdroj: ČSÚ, 2024

V celé České republice je trend zvyšování průměrného věku matky při narození dítěte. Ve SO ORP byl tento věk vyšší již v roce 2013 (31,1 let) a do roku 2023 se navýšil o 0,3 let na 31,4. Průměr v České republice je přitom aktuálně 31,1 let, v Olomouckém kraji je hodnota nižší, a to 30,8 let.

Tabulka 5: Průměrný věk matky při narození dítěte – SO ORP Olomouc, Olomoucký kraj a ČR

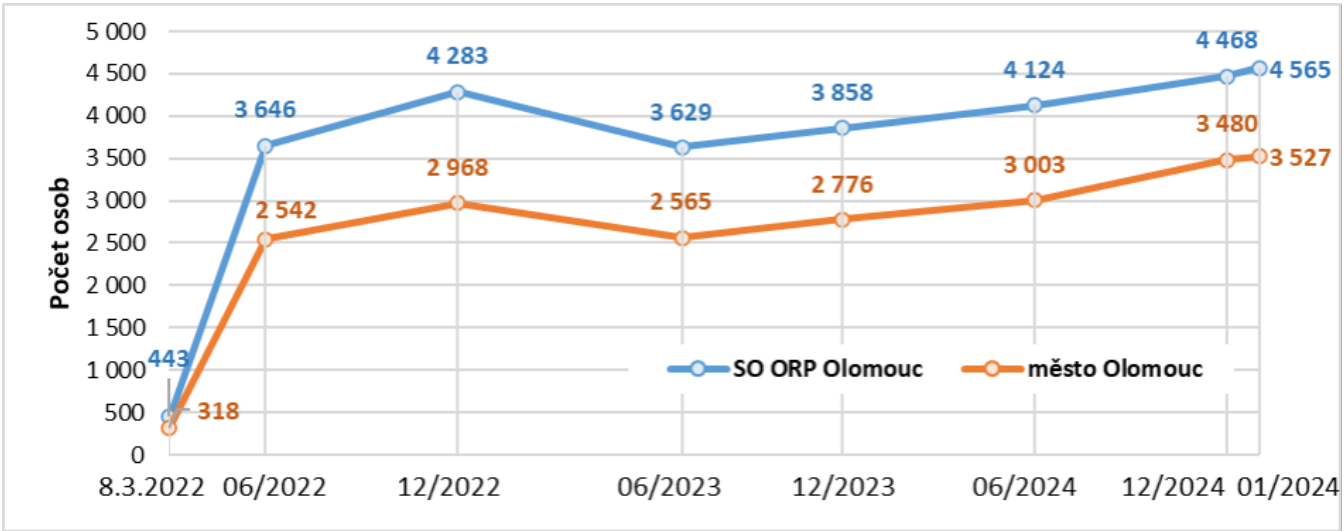
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SO ORP Olomouc	Průměrný věk matky při narození	31,1	30,9	31,3	31,2	31,2	31,1	31,3	31,3	31,6	31,6	31,4
	Průměrný věk matky při narození 1. dítěte	29,3	29,2	29,6	29,7	29,4	29,2	29,5	29,7	30,0	29,7	29,8
Olomoucký kraj	Průměrný věk matky při narození	30,3	30,4	30,4	30,4	30,5	30,7	30,6	30,6	30,7	31,0	30,8
	Průměrný věk matky při narození 1. dítěte	28,4	28,4	28,4	28,6	28,6	28,9	28,8	28,9	29,1	29,2	29,2
Česká republika	Průměrný věk matky při narození	29,9	29,9	30,0	30,0	30,0	30,1	30,2	30,2	30,4	30,4	31,1
	Průměrný věk matky při narození 1. dítěte	28,7	28,8	28,9	28,9	28,9	29,1	29,2	29,3	29,5	29,5	29,6

Zdroj: ČSÚ 2024, zpracovalo ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Vývoj počtu cizinců

V souvislosti s válkou na Ukrajině došlo k významnému nárůstu ukrajinské menšiny, k 26. lednu 2025 bylo v SO ORP Olomouc 4 565 udělených pobytových oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině, z toho v Olomouci 3 527.

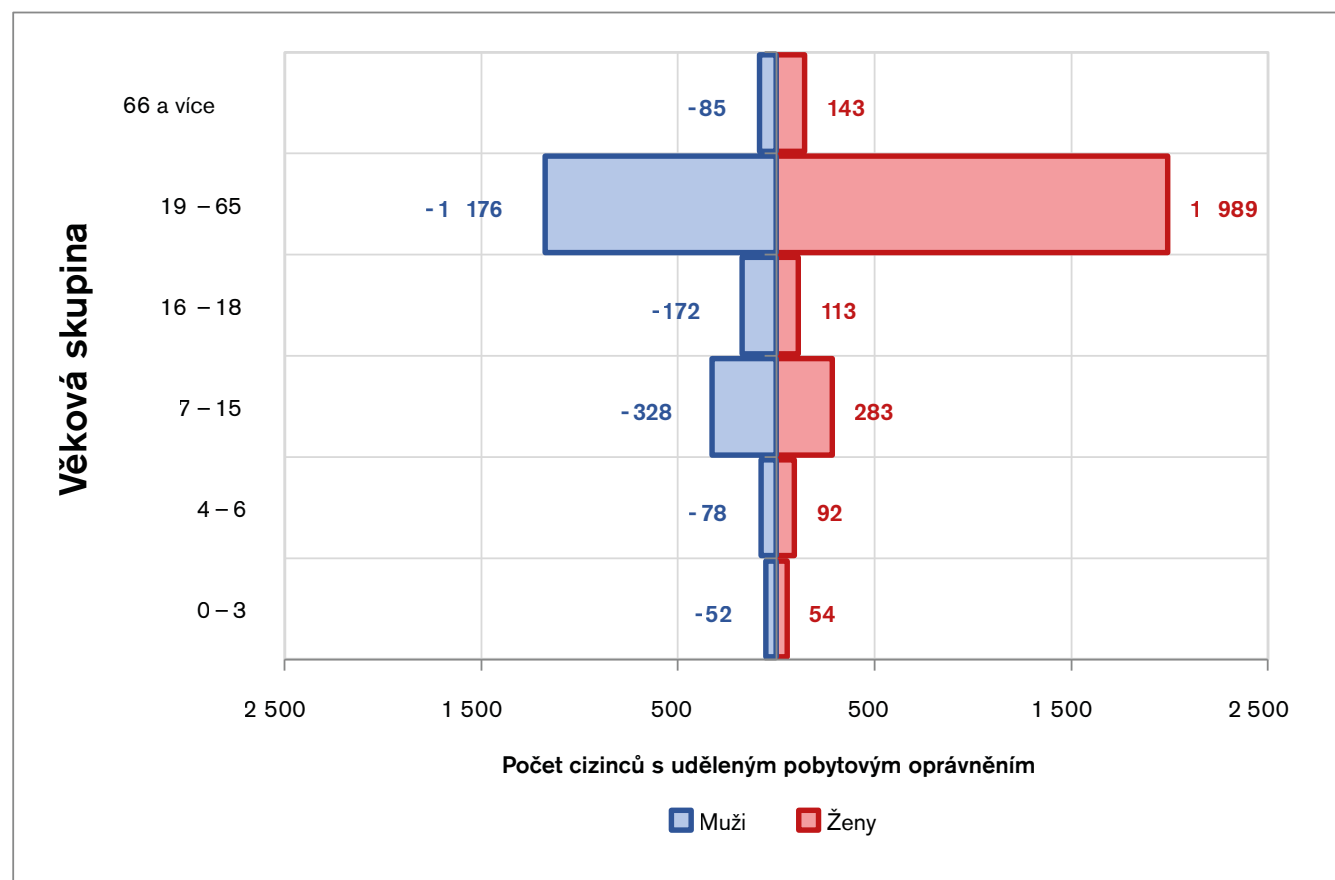
Graf 2: Počet osob, kterým bylo uděleno pobytové oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině

Zdroj: MVČR (2025), vlastní zpracování, 2025. Pozn.: Nejedná se pouze o osoby se státní příslušností Ukrajiny, zpracovalo ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Pobytové oprávnění v souvislosti s válkou na Ukrajině bylo vícekrát uděleno ženám, než mužům. Ve SO ORP Olomouc to k 26. 1. 2025 je 2 674 žen a 1 891 mužů. Graf níže znázorňuje podrobnější rozložení také dle věkových skupin, kde je vidět, že ve věkových kategoriích 7–18 let je zde více mužů, ve starších věkových kategoriích již výrazně převažují ženy.

Graf 3: Struktura osob v SO ORP Olomouc s pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině (stav k 26. 1. 2025)

Zdroj: MVČR (2025), vlastní zpracování, 2025. Pozn.: nejedná se pouze o osoby se státní příslušností Ukrajiny, zpracovalo ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Počet cizinců žijících ve SO ORP Olomouc byl k 1. 1. 2025 celkem 10 722 osob, z toho 30 % s trvalým pobytem a 70 % s pobytem přechodným.

Tabulka 6: Počet a věkové složení cizinců s realizovaným pobytem v obcích SO ORP Olomouc (stav k 1. 1. 2025)

Obec	Muži			Ženy			Celkem cizinců	Pobyt	
	celkem	nad 15	do 15	celkem	nad 15	do 15		trvalý	přechodný
SO ORP Olomouc	5 352	86,9 %	13,1 %	5 370	87,3 %	12,7 %	10 722	30,0 %	70,0 %
Olomouc	4 221	86,9 %	13,1 %	4 342	87,4 %	12,6 %	8 563	29,5 %	70,5 %

Zdroj: MV ČR, stav k 1. 1. 2025. Pozn. Cizinci s realizovaným pobytem jsou cizinci s pobytem trvalým a pobytem přechodným, zpracovalo ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura je sledována od 15 let u obyvatel obvykle bydlících v rámci SMOI. Tato skupina čítala při posledním SLBD z roku 2021 89 328 obyvatel. Nejpočetnější zastoupení mají obyvatelé s úplným středním vzděláním, včetně konzervatoří a vyššího odborného vzdělání. Jedná se o 31 028 obyvatel SMOI, což je 34,7 % z celkového počtu nad 15 let. Vysokoškolské vzdělání má 24 062 (26,9 %) a jedná se o druhou nejpočetnější skupinu. Následuje vzdělání středoškolské bez maturity, vč. vyučení, které čítá 20 628 obyvatel (23,1 %). Dále základní vzdělání, včetně neukončeného 9 039 (10,1 %) a bez vzdělání 390 (0,4 %). V rámci tohoto sčítání neuvedlo data 4 171 respondentů (4,7 %).

Pokud data o vzdělání obyvatel SMOI porovnáme s podobně velkými městy¹, tak zjistíme, že v kategorii vysokoškolského vzdělání má SMOI s podílem 26,9 % největší zastoupení mezi sledovanými městy. Následuje Hradec Králové s 23,7 %. Naopak nejnižší podíl má Ústí nad Labem. V kategorii úplného středoškolského vzdělání, vč. konzervatoří a vyšších odborných škol je SMOI s podílem 34,7 % třetí mezi sledovanými městy. Nad SMOI se umístil Hradec Králové s 37,6 % a České Budějovice 35 %. Středoškolské vzdělání bez maturity, vč. vyučení v rámci SMOI je zastoupeno 23,1 %, což je nejnižší hodnota mezi sledovanými městy. Naopak nejvyšší podíl má Ústí nad Labem se zastoupením 29,1 %. Základní vzdělání, vč. neukončeného vzdělání má v rámci SMOI 10,1 % obyvatel, což je druhá nejnižší hodnota. Menší zastoupení sledujeme pouze u Hradce Králové, kde je hodnota 9,7 %.

Domovní a bytový fond

V roce 2021 bylo v rámci SLDB na území statutárního města Olomouce zaznamenáno celkem 11 569 domů. Absolutní počet obydlených domů se v průběhu let zvyšuje, přesto však jejich podíl na celkovém počtu domů klesá a trend relativního růstu neobydlených domů pokračuje. Největší podíl obydlených domů je ve vlastnictví fyzických osob (73,3 %), což přibližně odpovídá podílu rodinných domů (69,6 %) na celkovém počtu obydlených domů.

V roce 2021 bylo v rámci SLDB na území statutárního města Olomouce zaznamenáno celkem 56 692 bytů. Absolutní počet obydlených bytů se v průběhu let zvyšuje, přesto se však jejich podíl na celkovém počtu bytů snížil. Tento vývoj ukazuje na pokračující trend relativního růstu neobydlených bytů, přestože jejich celkový počet na území města nadále roste. Největší podíl obydlených bytů byl v Olomouci v roce 2021 vlastněn ve spoleuvlastnictví vlastníků bytů (68,3 %) a ve vlastnictví fyzických osob (25,1 %). Z hlediska počtu členů jedné domácnosti se promítá trend tzv. singles bydlení, tedy průměrný počet osob na jednu domácnost se snižuje, nejčastěji v jednom bytě v Olomouci žije jedna (40 %) anebo dvě osoby (30,9 %), v roce 2021 byl průměrný počet osob na jeden byt 2,1. Z hlediska počtu obydlených místností (včetně kuchyně) je největší podíl bytů v Olomouci se čtyřmi (34,7 %) a třemi (26,5 %) obytnými místnostmi. Průměrná plocha bytů v Olomouci byla v roce 2021 74,3 m².

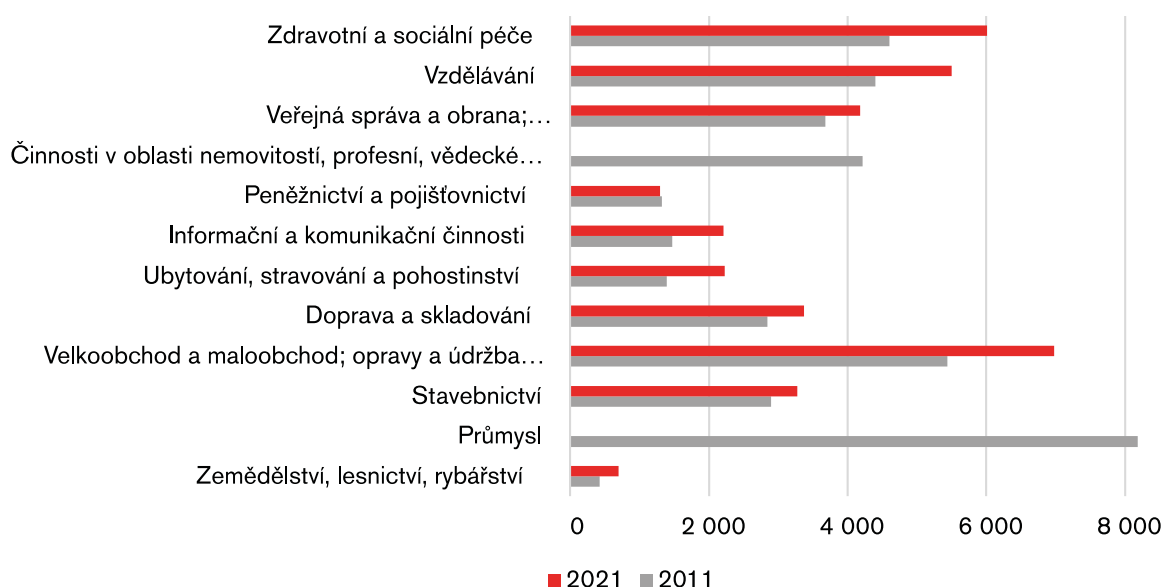
2.1.2 Trh práce a zaměstnanost

Co se týká ekonomické aktivity obyvatelstva za město Olomouc je možné za sledované období 2011–2021 (údaje z SLDB) konstatovat převážně pozitivní trend. Vzrostl počet ekonomicky aktivních obyvatel (z 51 667 na 57 875), rovněž počet zaměstnaných (včetně pracujících studentů a učňů; z 46 525 na 55 095). Tento pozitivní trend byl způsoben zejména ekonomickou konjunkturou po většinu sledovaného období (pouze na jeho konci došlo k ekonomickému propadu kvůli covidové pandemii). Díky výše zmíněné ekonomické konjunkturu poklesl také počet nezaměstnaných (z 5 142 na 2 780). Z důvodu stárnutí populace však i přes ekonomickou konjunkturu a větší množství pracovních příležitostí narostl podíl ekonomicky neaktivních obyvatel (z 45 340 na 47 027), což lze vzhledem k výše popsaným souvislostem považovat za trend negativní. Co se týče srovnání města Olomouc s městy podobné velikosti (Hradec Králové, Ústí nad Labem, Liberec, České Budějovice) za rok 2021, je na tom, co se týče celkové ekonomické aktivity obyvatelstva (množství potenciální pracovní síly) nejlépe, nejlépe je na tom rovněž v počtu zaměstnaných (včetně pracujících studentů a učňů). Naopak průměrná je Olomouc v počtu nezaměstnaných (3. pozice) a zcela nejhorší v počtu ekonomicky neaktivních obyvatel (5. pozice), což vypovídá o tom, že obyvatelstvo v Olomouci stárne rychleji než v ostatních srovnávaných městech.

V případě zaměstnaných podle odvětví ekonomických činností za město Olomouc v letech 2011–2021 došlo díky výše zmíněné ekonomické konjunkturu (byť s určitým propadem na konci sledovaného období v důsledku covidové pandemie) k nárůstu počtu zaměstnaných ve všech klíčových sektorech.

1 Liberec, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové

Graf 4: Zaměstnaní podle odvětví ekonomických činností ve městě Olomouc za období 2011–2021

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, zpracování BeePartner a.s. (vlastní výběr, vlastní zpracování 2021)

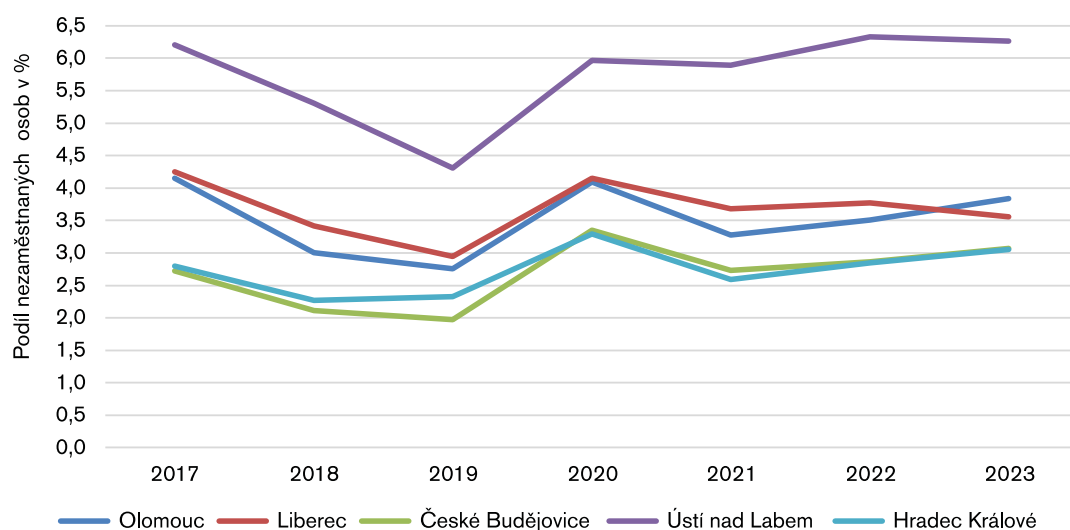
Významní zaměstnavatelé

V městě Olomouc patřili v roce 2022 mezi nejvýznamnější zaměstnavatele především Univerzita Palackého v Olomouci a Fakultní nemocnice Olomouc zaměstnávající v obou případech více než 4 000 zaměstnanců. Dalšími významnými zaměstnavateli s 500 a více zaměstnanci byli Olomoucký kraj, Statutární město Olomouc, M. L. S. Holice, s. r. o., John Crane, a. s., Honeywell Aerospace Olomouc, s. r. o., Nestlé Česko, s. r. o., závod Zora a další. Za kategorii 250–499 zaměstnanců spadající stále do skupiny velkých podniků lze zmínit např. Olmu Olomouc a. s., Koyo Bearings Česká republika, s. r. o., Moru Moravia, a. s., Farmak, a. s., Gemo Olomouc, s. r. o., Skanska, a. s., a další.

Vývoj nezaměstnanosti

Vývoj míry nezaměstnanosti ve městě Olomouc za období 2017–2023 vykazoval pozitivní trend, jelikož došlo k jejímu snížení ze 4,1 % na 3,8 %. V porovnání s vybranými dalšími městy (Liberec, Hradec Králové, Ústí nad Labem a České Budějovice) však i přes snížení míry nezaměstnanosti došlo de facto ke zhoršení v případě města Olomouc.

Graf 5: Vývoj míry nezaměstnanosti SMOI v komparaci s vybranými obcemi v letech 2017–2023

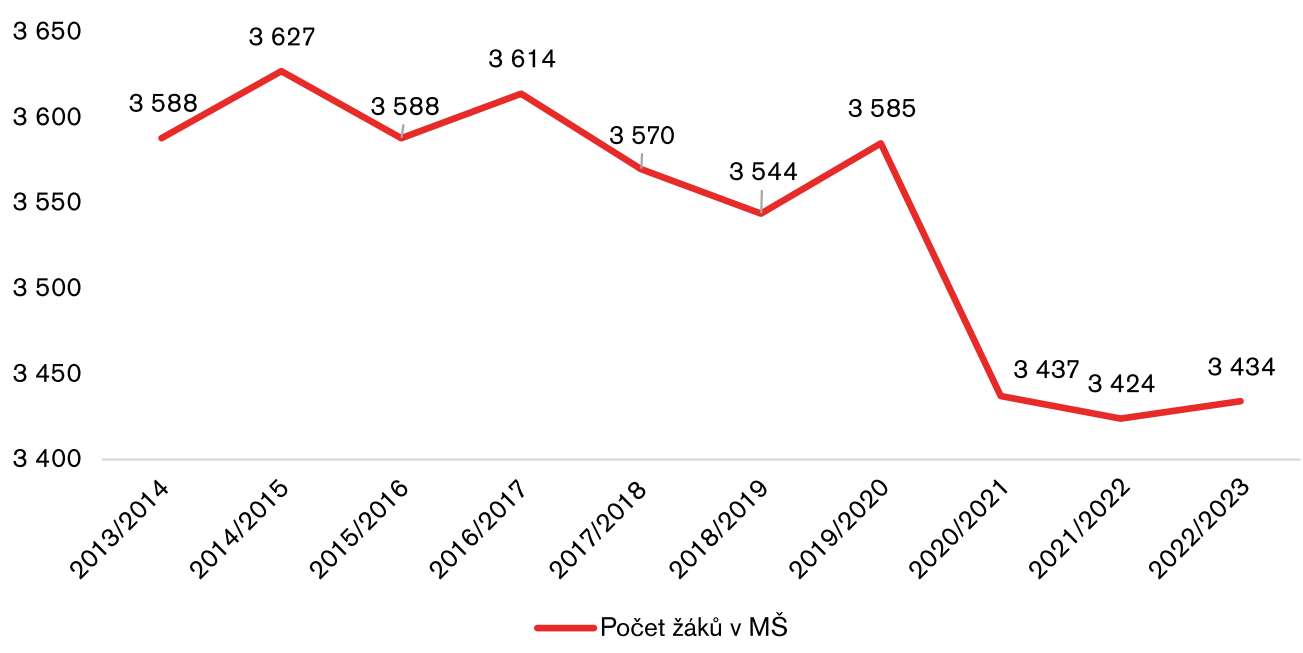
Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze – statistiky, zpracování BeePartner a.s. (vlastní zpracování, 2023).

2.1.3 Vzdělávání

Na území SMOI působí dětské skupiny, které poskytují péči pro děti ve věkové kategorii do tří let. Jejich postavení je komplementární s mateřskými školami a významně pomáhají a ulehčují rodičům v péči o tuto skupinu dětí a rovněž napomáhají rodičům s návratem do zaměstnání. Na území města Olomouce působilo k 12. 5. 2025 celkem 45 dětských skupin, jejichž kapacita je 636 míst. Z nich 2 dětské skupiny provozuje příspěvková organizace Sociální služby města Olomouce, a to Dětskou skupinu Ječmínek s kapacitou 20 míst a Dětskou skupinu Kaštánek s kapacitou 12 míst.

Statutární město Olomouc je zřizovatelem 49 mateřských škol. Počet dětí zapsaných do těchto mateřských škol však za posledních deset let vykazuje klesající trend.

Graf 6: Počet žáků v mateřských školách zřizovaných SMOI 2013/2023

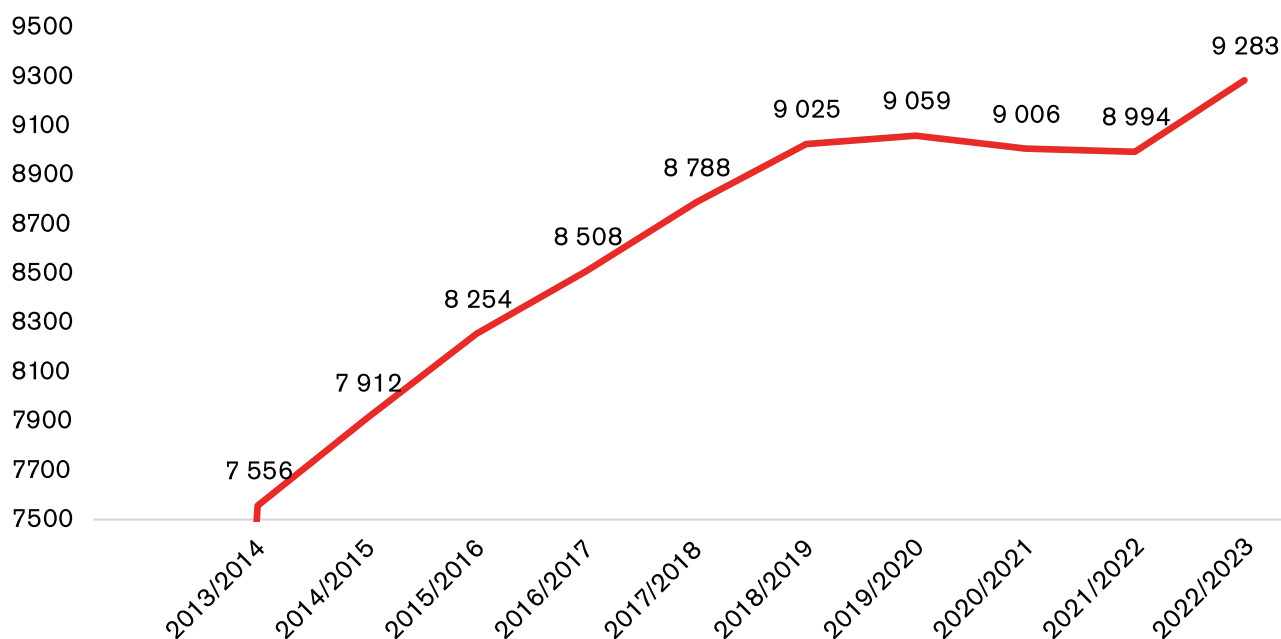

Zdroj: SMOI

Zatímco ve školním roce 2022/2023 bylo v mateřských školách zapsáno 3 434 dětí, celková kapacita mateřských škol zřizovaných SMOI v roce 2022 dosahovala 3 813 míst. Uvedená rezerva v kapacitě mateřských škol je mírně zavádějící. Ve skutečnosti je kapacita téměř naplněna. Rozdíl je hlavně v přijatých dětech, které ke dni přijetí nedosáhly 3 let věku a děti s podpůrným opatřením, za které se dle vyhlášky o mateřské škole může počet dětí snížit až o pět dětí ve třídě. Naplněnost mateřských škol je stabilně vysoká. Snahou zřizovatele je podle možností dále navyšovat jejich kapacitu, aby došlo k uspokojení co největšího počtu žadatelů o umístění dítěte do mateřské školy. Navyšováním kapacity mateřských škol současně vytváří zřizovatel podmínky pro snížení počtu dětí ve třídách. Celková kapacita mateřských škol v Olomouci včetně mateřských škol zřizovaných jinými zřizovateli ve školním roce 2023/2024 činila 4 585 míst. I přes to v roce 2023/2024 nebylo přijato 244 dětí.

Počet základních škol zřizovaných statutárním městem Olomouc zůstává stabilně na hodnotě 25 od roku 2013. Počet žáků v těchto školách nicméně postupně narůstá. Z původních 7 556 žáků v roce 2013/2014 se jejich počet zvýšil na 9 283 ve školním roce 2022/2023, přičemž od roku 2018/2019 se udržuje okolo hodnoty 9 000. Tento růst lze do jisté míry přičíst zvyšujícímu se počtu obyvatel v ORP Olomouc. Kapacita základních škol dosáhla vrcholu 12 279 míst ve školním roce 2020/2021, jako možná reakce na předchozí nárůst počtu žáků, ale v následujících letech byla upravena na 10 642 míst v roce 2022/2023.

Graf 7: Počet žáků v základních školách zřizovaných SMOI 2013/2023

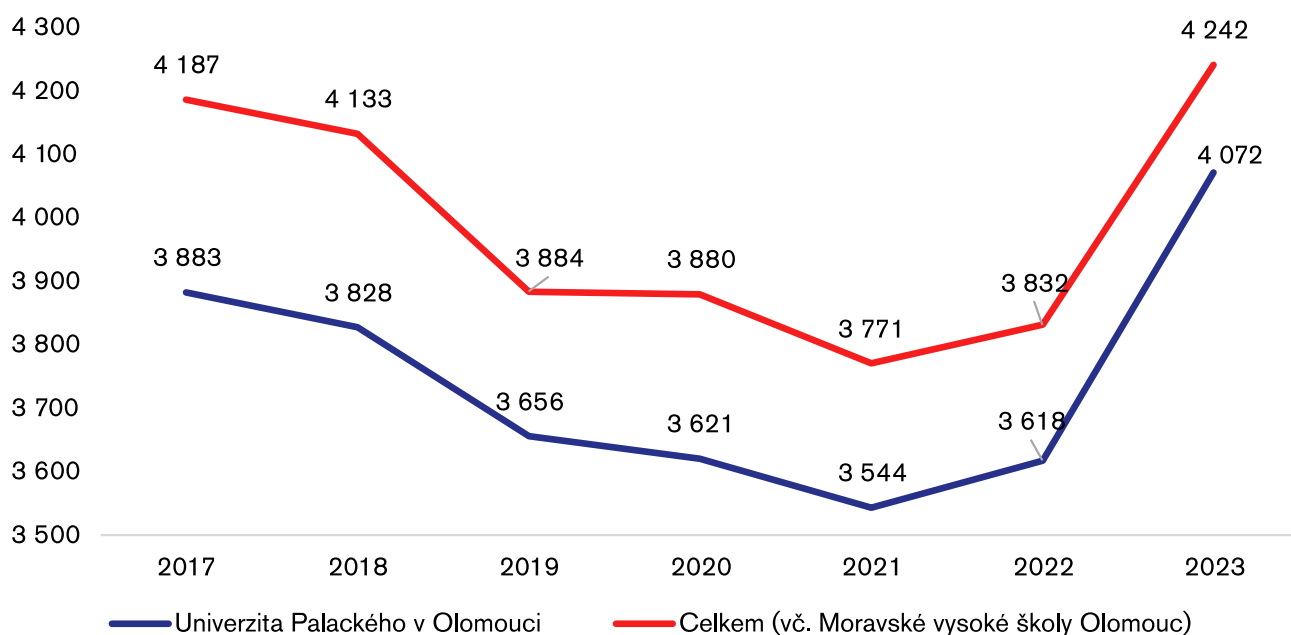

Zdroj: SMOI

Celkový počet žáků středních škol (včetně učilišť) se významně zvýšil, což odpovídá změnám demografických trendů na přelomu milénia a v první dekádě tohoto století. Celkový počet žáků od školního roku 2017/2018 vzrostl téměř o pětinu, na současných 9 294 žáků denního studia. Zájem je především o obory s maturitou, na kterých v současné době studuje více než 82 % žáků, celkový nárůst počtu žáků byl tedy patrný právě u maturitních oborů. Klesl naopak podíl žáků navštěvujících gymnázia všech typů (4leté, 6leté i 8leté, včetně vícejazyčných) na celkovém počtu žáků studujících obory zakončené maturitní zkouškou. Výrazně klesl také zájem o dálkové studium.

V Olomouci působí dvě vysoké školy – Univerzita Palackého (UPOL) a Moravská vysoká škola Olomouc. V letech 2017 až 2023 se počet absolventů vysokých škol v Olomouci vyznačoval proměnlivým trendem, jak dokazuje graf níže.

Graf 8: Počet absolventů vysokých škol v Olomouci v letech 2017–2023

Zdroj: Středisko vzdělávací politiky (2023)

2.2 SWOT analýza

Jelikož návrhová část koncepce prorodinné politiky vychází z navrženého členění dle Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni², nově byly zpracovány dílčí SWOT analýzy za jednotlivé tyto oblasti, abychom získali co nejpřesnější data. SWOT analýzy byly zpracovány v rámci pracovní skupiny prorodinné politiky a jsou uveřejněny na webu rodinné politiky města³.

2.2.1 SWOT analýza – oblast služeb pro rodiny

V oblasti služeb pro rodiny mezi **silnými stránkami** dominuje Fond pomoci olomouckým dětem, široká nabídka volnočasových aktivit, fungující kluby pro seniory a existence Family Pointů na území města Olomouce. Fond pomoci olomouckým dětem i Family Pointy byly současně kladně hodnoceny i v anketním šetření u rodin s dětmi.

Slabou stránku pracovní skupina vidí zejména v absenci bezpečného prostoru pro neorganizované volnočasové aktivity mládeže, čímž se shoduje i s názory rodičů adolescentů.

Příležitostí může být možnost finanční podpory neformálních aktivit mládeže např. prostřednictvím „mikrograntů“, které by mládež mohla využít dle svých představ na aktivity, ze kterých by měli prospěch i spolužáci, kamarádi. Další příležitostí v oblasti služeb pro rodiny by mohlo být propojení života seniorů a mladých rodin (komunitní a mezigenerační akce) a rozvoj komunitního centra Pešek.

Hrozba je spatřována zejména v nedostatečném personálním zajištění služeb, nedostatečném finančním ohodnocení pracovníků v organizacích, kteří pak odchází do jiného sektoru, nedostatečná politická podpora a nedostatek finančních prostředků na činnost prorodinných organizací a tedy i prorodinných aktivit. Nedostatek financí, zázemí pro dlouhodobou práci s rodinami uprchlíků z Ukrajiny.

2.2.2 SWOT analýza – sladování

V oblasti trhu práce a harmonizace rodinného/osobního života vidí pracovní skupina jako **silnou stránku** zejména dobrou občanskou vybavenost a infrastrukturu, dobrou dopravní dostupnost. Velmi kladně je vnímán i doprovod dítěte do 3 let věku v MHD zdarma, což oceňovali i rodiče v rámci anketního šetření u rodin s dětmi.

Slabou stránkou je málo coworkingových míst v Olomouci, ale i nedostatek míst v MŠ a dětských skupinách, včetně nedostatečné provozní doby. Slabou stránkou je i malé právní povědomí o sladování rodinného a pracovního života, kdy zaměstnanec mnohdy neví, na co má nárok a co je naopak zaměstnavatelova povinnost.

Příležitostí může být možnost krátkodobého hlídání dětí, např. i v rámci Family Pointu. Dále se nabízí možnost využít potenciál vysokých škol, v jejichž spolupráci by mohla být zajištěna nabídka kroužků po vyučování právě za pomoci studentů VŠ. Dále je zapotřebí vytvořit podmínky pro znovunabytí sebedůvěry rodičů při návratu z MD/RD realizací kurzů, kariérového poradenství apod.

Hrozbou může být neochota zaměstnavatelů umožňovat práci na zkrácený úvazek nebo sdílená pracovní místa.

2.2.3 SWOT analýza – oblast prostoru přátelského rodinám

V **silných stránkách** dominuje dostatek dětských hřišť, dobrá dostupnost ploch pro příměstskou rekreaci, rostoucí síť cyklostezek, rostoucí nabídka a poptávka po komunitním setkávání, prostor městských parků, existence Family Pointů. Přestože pracovní skupina uvedla dostatek dětských hřišť za silnou stránku, v anketním šetření u rodin s dětmi se toto nepotvrdilo, rodiče spíše naopak toto vnímají jako slabou stránku a volají po zvýšení počtu dětských hřišť, dovybavení dětských hřišť o další prvky, ideálně i pro děti se zdravotním postižením, dále volají po hřišti s prvky pro více věkových kategorií.

Slabou stránkou je vlahý vztah občanů ke stavu veřejného prostoru a nedostatečné vymáhání pravidel platných pro veřejný prostor. Další slabou stránkou je malá adaptace veřejného prostoru na změnu klimatu, kdy chybí např. pítka, stromy v ulicích a na náměstí. Rovněž chybí odpadkové koše ve veřejném prostoru, a to i na tříděný odpad.

Příležitost pracovní skupina vidí v širším využití prostoru městských parků, jejich doplněním o WC, přístupu k vodě a bezpečných „zástěn“ pro nakojení a posezení, doplnit parky mobiliářem - lavičkami a odpadkovými koši, včetně košů na tříděný odpad. Příležitostí může být i potenciál městské aplikace Moje Olomouc a možnost jejího rozšíření o další funkcionality.

2 Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni, MPSV, 2020, ISBN 978-80-7421-177-5, dostupná na www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni/

3 <https://prorodinu.olomouc.eu/rodinna-politika/dokumenty>

Hrozbou může být zpoplatnění aktivit, které jsou nyní zdarma, zanedbaný městský mobiliář ve veřejném prostoru, či přetrvávající tolerance nedodržování opatření v parcích, nevytáhání provozních řádů a pravidel v parcích.

2.2.4 SWOT analýza – oblast komunikace a spolupráce

V oblasti komunikace a spolupráce je jednoznačně **silnou stránkou** aktivní spolupráce mezi klíčovými aktéry prarodinné politiky, již tradiční konference k rodinné politice, široká nabídka propagačních materiálů pro rodiny a seniory.

Slabou stránkou je zejména špatná dostupnost městských vývěsek a ploch pro propagaci rodinných aktivit. Rovněž je u veřejnosti jen malé povědomí o webu akce.olomouc.eu, který by mohl být využíván pro propagaci akcí na jednom místě.

Příležitostí by mohla být užší spolupráce s komisemi městských částí, pořádání kulatých stolů a komunitních akcí typu společné snídaně, sousedská setkání apod. Příležitostí by mohl být i veřejný prostor vyhrazený pro propagaci aktivit pro rodiny a seniory, stejně tak vyhrazené reklamní plochy ve vozidlech MHD a na zastávkách MHD. K propagaci by bylo možné využít potenciál stávajících stránek akce.olomouc.eu.

Hrozbou je zejména přehlcenost, překrývání a špatná koordinace akcí pro veřejnost, ale i opomíjení zájmů „mlčících“ rodin.

2.3 Anketní šetření

V průběhu měsíců září až listopad 2024 (resp. 3. 12.) byla postupně realizována anketní šetření u komisí městských částí, otevřených školních hřišť, rodičů s dětmi, seniorů a u mládeže. Kromě posledně zmíněného byly anketní otázky sestavovány v rámci pracovní skupiny rodinné politiky. Jelikož u šetření u mládeže šlo o kombinaci otázek a zákresů do map, na realizaci šetření byla oslovena organizace AQE advisors, a.s. Výstupy šetření jsou stěžejním podkladem pro novou koncepci prarodinné politiky a budou využity i pro tvorbu nového Strategického plánu rozvoje města Olomouce. Z tohoto důvodu se na šetření s odborem sociálních věcí podílel i odbor strategie a řízení.

2.3.1 Šetření u KMČ

V rámci anketního šetření nás zajímalo, zda komise ve své městské části postrádají něco pro zlepšení života rodin s dětmi a seniorů. Dále nás zajímalo, zda mají KMČ nějaké návrhy na zapojení rodin, seniorů či místního rodinného centra/MŠ/ZŠ do akcí pořádaných městskou částí či zda ve své městské části zaznamenávají problémy s neorganizovanou mládeží. Dále byly KMČ dotazovány, zda a jaké konkrétní akce pořádají pro rodiny s dětmi, seniory, mezigenerační akce apod.

Anketou bylo osloveno všech 27 KMČ, zpětnou vazbu jsme získali pouze z 12. Pro zlepšení života rodin s dětmi a seniory by KMČ uvítaly komunitní/kulturní centrum, které by bylo uzpůsobeno pro setkávání a příp. pořádání zájmových kroužků. KMČ dále zmiňují nedostatek dětských hřišť, zejména s prvky pro více věkových kategorií, ale volají i po lepší údržbě veřejných prostor, zlepšení stavu chodníků, cyklostezce vedoucí až do města, upozorňují na nedostatečné autobusové spojení s městem.

Více než v polovině případů (58,3%) ve své městské části KMČ nezaznamenává problémy s neorganizovanou mládeží. Pokud ano, jedná se spíše o jednotlivce a pouze nepravdivé události.

Z odpovědí dále vyplývá, že 11 KMČ pořádá nějaké akce pro rodiny s dětmi či seniory. Nejčastěji se jedná o 4-5 akcí za rok, výjimkou ale není ani 8-10 akcí za rok. Zmiňovány jsou především sousedská setkání a slavnosti, dále to jsou akce u různých příležitostí, např. Velikonoce, Vánoce, hody, pálení čarodějnic, lampionový průvod, dětský den, maškarní radovánky apod. Na těchto akcích KMČ většinou spolupracují s místní MŠ, ZŠ, rodinným centrem, hasiči, církví, místními dobrovolníky.

2.3.2 Otevřená školní hřiště

Anketním šetřením byli prostřednictvím odboru školství osloveni ředitelé, při jejichž škole funguje otevřená školní hřiště. Celkem 7 ředitelů z 11 je přesvědčeno, že by se systém fungování otevřených školních hřišť mohl ještě zlepšit. Ředitelé by uvítali zejména více financí na provoz, personální zajištění, či zlepšení bezpečnostního systému. Otevřená školní hřiště byla kladně hodnocena i rodinami v rámci anketního šetření u rodin s dětmi. Rodiny by jen uvítaly celoroční přístupnost těchto hřišť, tj. i v zimních měsících a více takovýchto hřišť.

2.3.3 Anketní šetření u rodin s dětmi

V průběhu měsíce října 2024 bylo realizováno šetření zaměřené na zjištění potřeb a vyžití dětí a mládeže v Olomouci z pohledu rodičů⁴. Dotazování probíhalo výhradně formou online dotazníku. Rodiče byli osloveni prostřednictvím ředitelů škol, odkaz na anketu byl zveřejněn na stránkách www.olomouc.eu a prorodinu.olomouc.eu, na Facebooku města, v Olomouckých listech.

Na anketu zareagovalo celkem 1 130 respondentů, z toho 95% bydlí v Olomouci, 80% tvoří ženy. 1-2 děti má 84% respondentů, 3 a více dětí 16%.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že rodiny čerpají informace o akcích a dění ve městě nejčastěji prostřednictvím sociálních sítí jako Facebook, Instagram, Twitter atd., dále od přátel a známých, či z internetových stránek města, včetně podstránek.

Na základě výsledků dotazníkového šetření se ukázalo, že rodiny v Olomouci mají zájem o zlepšení veřejné infrastruktury a rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro děti i mládež. Nejčastěji zmiňovaným požadavkem byla modernizace a rozšíření dětských hřišť, včetně instalace vodních prvků, zastínění herních ploch, veřejných toalet a pitkových fontánek. Dále byla zdůrazněna potřeba vybudování nových sportovišť a multifunkčních prostor pro starší děti a dospívající mládež, jako jsou skateparky, parkurová hřiště, pumptracky či workoutová centra.

Mezi pozitivně hodnocené akce a opatření, které město Olomouc udělalo či dělá, patřilo vybudování náplavky, obecně akce pořádané v parcích a na náměstí. Obyvatelé také ocenili Family Pointy, které zpřijemňují pobyt rodinám s malými dětmi ve městě. Dalším pozitivně hodnoceným krokem byla výstavba cyklostezek, a to především v centru města. Jako pozitivum respondenti vidí zavedení MHD zdarma pro doprovod dětí do 3 let, což usnadňuje rodinám pohyb po městě a Fond pomoci olomouckým dětem.

Na otázku, zda jsou nějaké aktivity v oblasti podpory rodiny, které by respondenti v Olomouci uvítali, se vyslovili pro výstavbu nových sportovišť a dětských hřišť, nebo jejich modernizaci, aby byly atraktivnější a lépe vyhovovaly potřebám dětí všech věkových kategorií. Dále zazněla potřeba rozšíření cyklostezek, přičemž kladli důraz na jejich bezpečnost pro děti. Cyklostezky by měly být stále více součástí městské infrastruktury, aby poskytovaly bezpečné trasy pro rodiny. V souvislosti s Family Pointy bylo doporučeno jejich rozšiřování, prodloužení otevíracích dob a zvýšení informovanosti, protože mnoho rodin o této možnosti vůbec neví. V oblasti bezpečnosti se nejčastěji zmiňovali bezdomovci, kteří podle názorů respondentů negativně ovlivňují veřejné prostory, především v okolí hřišť a jiných rodinných lokalit. V neposlední řadě byla navržena možnost, aby MHD byla zdarma pro děti do vyššího věku, což by usnadnilo samotným dětem, ale i rodinám pohyb po městě a přístup k veřejným službám.

2.3.4 Anketní šetření u seniorů

V průběhu měsíce října 2024 byl zrealizován průzkum zaměřený na zjištění potřeb a trávení volného času olomouckých seniorů⁵. Statutární město Olomouc pravidelně pořádá řadu aktivit pro seniory a potřebovalo si ověřit, zda je o ně zájem, zda se jich tato cílová skupina účastní, jestli se k ní včas dostávají nezbytné informace a jaké informační zdroje jsou nejvíce preferovány. Stejně tak mohli respondenti dát svá doporučení, návrhy na zlepšení, případně tipy na nové aktivity.

Dotazníkové šetření probíhalo formou online dotazování, tištěné dotazníky pak byly vloženy do každého výtisku čtvrtletníku Olomoucký senior a na Informačním centru. Vyplněné dotazníky bylo možné odevzdat do sběrného boxu v Informačním centru města Olomouce (v podloubí radnice) či v informačním centru v přízemí budovy Magistrátu města Olomouce, odboru sociálních věcí (Štursova 1).

Dotazník vyplnilo 344 respondentů. Naprostá většina všech respondentů ve městě bydlí (93,6 %), pouze 6,4 % uvedlo, že bydlí mimo Olomouc. Z hlediska pohlaví byly podle očekávání více zastoupeny ženy (81,98 %), muži tvořili 18,02 % respondentů.

Naprostá většina respondentů (97,67 %) se zajímá o aktivity a možnosti, které jim město Olomouc nabízí, a 82,85 % alespoň čtyřikrát ročně nějakou kulturní, sportovní nebo společenskou akci ve městě navštíví. O akcích a dění ve městě respondenti nejčastěji získávají informace z časopisů Olomoucké listy, Olomoucký senior či Moravský senior, dále od rodiny, přátel a známých.

Senioři nejčastěji v Olomouci navštěvují akce na náměstí (18,98 %), a dále jednotlivé kulturní akce či instituce – kino (16,76 %), divadlo (15,99 %), koncerty (13,39 %) a výstavy (12,52 %).

Město Olomouc by se při inspiraci podle respondentů mělo zaměřit na vzájemné setkávání a spolupráci (mezi jednotlivými kluby pro seniory, kluby z jiných měst) či propojení seniorů s mladšími ročníky.

4 <https://prorodinu.olomouc.eu/rodinna-politika/dokumenty>

5 <https://prorodinu.olomouc.eu/rodinna-politika/dokumenty>

Z volnočasových aktivit mají senioři nejvíce zájem o pořádání jednodenních výletů a poznávacích zájezdů, přednášek a besed (hlavně o zdraví a zdravém životním stylu, cestování, historii, umění a bezpečí), koncertů (známých/ populárních umělců, country hudby, folkové hudby, klasické hudby a folkloru) a v neposlední řadě i pohybových aktivit (tanec, sport, procházky, turistika a další).

2.3.5 Anketní šetření u mládeže

Trávení volného času hraje klíčovou roli v životě dětí a mládeže, proto vznikla potřeba získat detailní přehled o způsobech trávení volného času dětí navštěvujících základní a střední školy. Výzkum⁶ se zaměřil na identifikaci hlavních vzorců trávení volného času, včetně typů aktivit, míry jejich organizovanosti a sociálního kontextu. Byly zkoumány otázky jako nejčastější volnočasové aktivity (např. pohybové aktivity, hry na počítači, sociální sítě či tvůrčí činnost), osoby, se kterými děti a mládež tráví volný čas, a místa, kde se tyto aktivity odehrávají (doma, ve veřejném prostoru v Olomouci či mimo něj). Dále se výzkum zabýval subjektivními představami dětí a mládeže o trávení volného času a bariérami, které jim brání tyto představy naplnit.

Do výzkumu se zapojilo 3 899 respondentů ve věku 10-19 let, cílovou skupinou byli žáci 5. až 9. tříd základních škol a studenti 1. až 4. ročníků středních škol. Sběr dat probíhal v období listopadu a prosince 2024 prostřednictvím online dotazníkového systému Questback. Respondenti byli mj. osloveni přímo ve školách během vyučování, což zajistilo vysokou návratnost odpovědí.

Hlavní rozdíly v trávení volného času byly identifikovány mezi chlapci a dívkami i mezi věkovými kategoriemi. Chlapci častěji tráví čas hraním her a pohybovými aktivitami, zatímco dívky více preferují sociální sítě, čtení a přípravu do školy. S věkem dochází k posunu od organizovaných kroužků k samostatným aktivitám a sociálním interakcím.

Většina respondentů je spokojena s trávením svého volného času. Spokojenost je vyšší u chlapců a mladších dětí, zatímco u starších dívek spokojenost klesá. Hlavní bariéry zahrnují časová omezení (zejména školní povinnosti), finanční náklady a nedostatek vhodných míst pro volnočasové aktivity. Většina respondentů hodnotí podmínky pro trávení volného času pozitivně a v Olomouci jim nic nechybí. Otevřené odpovědi identifikovaly 15 tematických oblastí potřeb, z nichž nejvýznamnější byly sportovní infrastruktura, volnočasové aktivity a prostory pro mladé, obchody a služby, doprava a mobilita a příroda jako místo pro rekreaci.

Většina respondentů preferuje pěší chůzi nebo veřejnou hromadnou dopravu. Mladší děti tráví méně času na cestách a častěji se pohybují pěšky, zatímco starší mládež více využívá veřejnou dopravu. Podíl cyklo dopravy zůstává zanedbatelný.

Aktivní zapojení do vrcholového sportu klesá s věkem, přičemž hlavní důvody ukončení sportovní činnosti zahrnují ztrátu zájmu, časová omezení a hledání jiných zájmů. Tyto výsledky zdůrazňují potřebu podpory rekreačního sportu pro starší mládež.

Respondenti by v případě dostatku finančních prostředků investovali do pořádání akcí a nákupu vybavení, do zlepšení infrastruktury (sportoviště, kluby).

6 <https://prorodinu.olomouc.eu/rodinna-politika/dokumenty>

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

Jak bylo již dříve uvedeno, některé oblasti a aktivity má statutární město Olomouc podchycené a podrobněji zpracované v jiných sektorových koncepčních dokumentech, z důvodu duplicity tyto aktivity zde tedy nebudeme uvádět, pouze odkážeme na příslušný koncepční dokument.

Při tvorbě návrhové části vycházela pracovní skupina zejména z výstupů anketního šetření, SWOT analýzy a ze stávající koncepce prorodinné politiky, kde většina opatření je dlouhodobých, proto budou přenesena i do dalšího plánovacího období.

Návrhová část se dle doporučení Metodiky rodinné politiky na krajské a místní úrovni zaměřuje na následující oblasti:

- Oblast služeb pro rodiny
- Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života
- Oblast prostoru přátelského rodinám
- Oblast komunikace a spolupráce.

3.1 Strategický cíl Oblast služeb pro rodiny

Tato oblast zahrnuje širokou škálu různých služeb pro rodiny s dětmi i pro seniory. Jedná se zejména o preventivní programy, např. vzdělávací, osvětové či psychologické poradenství; činnost rodinných center. Rovněž sem spadají služby péče o děti předškolního a školního věku, otvírání škol a školských zařízení široké veřejnosti nebo činnost komunitní školy, tyto oblasti jsou ale již popsány v rámci Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2021-2025. Problematikou bydlení, která sem rovněž spadá, se pro změnu zabývá Koncepce dostupného a sociálního bydlení statutárního města Olomouce na roky 2021-2027.

Strategický cíl	Opatření
Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.1 Podpora center pro rodinu
	Opatření 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny
	Opatření 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.1 Podpora center pro rodinu
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje především na činnosti stávajících rodinných center a prorodinných (včetně proseniorských) organizací v Olomouci. Nadále platí nabídka prostor stávajících Klubů pro seniory SMOI pro zájmové a volnočasové aktivity pro rodiny organizované těmito centry a dalšími organizacemi. Opatření je zaměřeno také na podporu prorodinných (a tedy i proseniorských) aktivit prostřednictvím dotace z rozpočtu statutárního města Olomouce zejména v rámci Programové dotace v oblasti odboru sociálních věcí, a to v Sociální oblasti a oblasti odstraňování bariér v Olomouci pro příslušný rok.
Cílová skupina	prorodinné a proseniorské organizace, rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce 6. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2023-2025
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI 3.3 Aktivity a prostory pro trávení volného času
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	Správa nemovitostí Olomouc, a.s., prorodinné a proseniorské organizace
Indikátory	- počet organizací, které využily prostory klubů pro seniory - počet klubů pro seniory, které byly organizacemi využity - celková výše poskytnutých finančních prostředků v rámci programové dotace OSV - počet podpořených žadatelů o dotaci

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny
Popis opatření, hlavní aktivity	Jedná se zejména o aktivity primární prevence. Spadá sem tedy nejen základní a psychologické poradenství, ale také celá řada vzdělávacích a osvětových aktivit včetně rodičovských svépomocných skupin, jejichž cílem je posilovat rodičovské kompetence, zapojovat rodiče do komunitního života a umožňovat jim lepší sladování rodinného a pracovního života. V rámci opatření tak budou realizovány semináře, besedy, kurzy a workshopy, kulaté stoly či konference o rodině.
Cílová skupina	rodiny s dětmi
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce 6. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2023-2025
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI 3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	RC Heřmánek, RC Provázek, RC Olivy, Žebřík - Olomouc, Centrum pro rodinný život, Laskavé rodičovství z.s.
Partneři	odbor sociálních věcí,
Indikátory	- počet besed, přednášek, workshopů - počet svépomocných skupin - počet hodin základního a psychologického poradenství - konference k rodinné politice

Oblast služeb pro rodiny	Opatření 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na udržení stávajících Family Pointů a vyhledávání nových vhodných prostor pro zřízení nového Family Pointu. Cílem je i rozvoj činnosti Senior Pointu.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce 6. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2023-2025
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, RC Olivy
Partneři	odbor správních činností, odbor kancelář tajemníka, Knihovna města Olomouce
Indikátory	- počet Family pointů ve městě Olomouci - počet Senior Pointů ve městě Olomouci

3.2 Strategický cíl Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života

Ze Zprávy o rodině 2023¹ (VÚPSV, v. v. i. Praha 2023) vyplývá, že v praktických aspektech sladování práce a rodiny nestojí Česká republika v popředí evropských států. Na zaměstnanost žen má stále velmi výrazný vliv mateřství, zejména v době, kdy je nejmladší dítě mladší tří let. Česká republika patří svojí délkou rodičovské dovolené k zemím, které tímto způsobem nejvíce podporují rodičovskou péči v útlém věku dítěte. Překážkou pro větší zapojení matek dětí mladších tří let, které by i v tomto období chtěly být v kontaktu s pracovním trhem, je omezená nabídka služeb péče o děti. Zejména pro zvýšení zaměstnanosti žen v mladším předškolním věku dítěte je nasnadě nadále více rozšiřovat částečné úvazky a další flexibilní formy práce.

Strategický cíl	Opatření
Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života	Opatření 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
	Opatření 2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku

Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života	Opatření 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na podporu aktivit zaměřených na harmonizaci pracovního a rodinného života. Podporovány tak budou workshopy a besedy na téma sladění práce a rodiny, budou podporovány vzdělávací kurzy pro rodiče zaměřené zejména na podporu rodičů vracejících se z mateřské / rodičovské dovolené (počítačové dovednosti, finanční gramotnost, time management, jak napsat životopis a motivační dopis, příprava na výběrové řízení apod.), kariérní koučování. Opatření se dále zaměřuje na provoz coworkingového centra (RC Heřmánek; RC Olivy).
Cílová skupina	rodiny s dětmi, zaměstnavatelé
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	RC Olivy, RC Heřmánek, RC Provázek, Laskavé rodičovství z.s., Žebřík - Olomouc
Partneři	odbor sociálních věcí, Síť pro rodinu z.s.
Indikátory	- počet zrealizovaných kurzů pro rodiče vracející se z MD/RD - počet adaptačních kurzů pro děti před nástupem do MŠ - počet hodin poskytnutého kariérního koučování, pracovně-právního poradenství - počet hodin využití služeb coworkingového centra

1 Zpráva o rodině 2023, <https://www.mpsv.cz/vyzkumy-analyzy-strategicke-dokumenty>

Oblast podpory trhu práce a harmonizace rodinného/ osobního a pracovního života	Opatření 2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na harmonizaci pracovního a rodinného života rozšířením nabídky péče o děti předškolního věku. V rámci opatření dojde k otevření nové dětské skupiny – Náves Svobody, s kapacitou 12 míst.
Cílová skupina	rodiny s dětmi
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	Sociální služby města Olomouce, příspěvková organizace
Partneři	odbor sociálních věcí, odbor investic
Indikátory	- vznik nové dětské skupiny - celková kapacita DS příspěvkové organizace města Olomouce

3.3 Strategický cíl Oblast prostoru přátelského rodinám

Prostor přátelský rodinám představuje prostor, kde je preferován bezbariérový a bezpečný způsob pohybu. Statutární město Olomouc na tyto požadavky dlouhodobě a systematicky reaguje, např. vytvářením sítě bezbariérových tras pro pohyb po městě po chodníku i městskou hromadnou dopravou. Jak rodiče s kočárky, tak vozíčkáři či občané s pohybovým handicapem mohou využívat nízkopodlažní tramvaje a autobusy, zvýšené zastávkové ostrůvky či bezbariérové nájezdy na chodníky. Problematiku udržitelnosti dopravy ve městě ve všech formách včetně řešení parkování a zlepšení bezpečnosti dopravy a bezbariérovosti včetně cykloopatření ve městě řeší Plán udržitelné mobility města Olomouce.

Město Olomouc má zpracovanou koncepci hlavních bezbariérových tras, které zpravidla odpovídají hlavním silničním komunikacím. Ve městě je realizován projekt Bezbariérová Olomouc², který má zpřístupnit město všem obyvatelům i návštěvníkům města. Bezbariérové úpravy veřejného prostoru se týkají hromadné dopravy, pěší dopravy, přístupnosti veřejných budov, ale i informovanosti a nabídky volnočasových akcí³. Všechny plánované bezbariérové trasy jsou obsaženy v tzv. Územní studii bezbariérových tras. Z této studie vychází i Akční plán, ve kterém jsou podrobně rozpracovány úpravy bezbariérových tras včetně možnosti financování, předpokládaného časového harmonogramu realizace atd.

Do prostoru přátelského rodinám dále patří i místa pro trávení volného času. Stejně jako v předchozích letech bude město Olomouc podporovat zřizování nových dětských hřišť a sportovišť v obytných čtvrtích na veřejném prostranství dle demografického vývoje. Tato problematika je řešena v Koncepci podpory sportu a pohybu (2022-2027).

Strategický cíl	Opatření
Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.1 Realizace projektu Bezbariérová Olomouc
	Opatření 3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI
	Opatření 3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času
	Opatření 3.4 Komunitní prostor pro mladé

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.1 Realizace projektu Bezbariérová Olomouc
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření směřuje ke kontinuálnímu mapování bezbariérové přístupnosti veřejných objektů a prostranství. Dle potřebnosti budou mapovány okruhy objektů (např. základní školy, veřejné instituce aj.) a tyto zařazeny do mapy přístupnosti města na webových stránkách rodinné politiky města Olomouce V souladu s rozvojem turismu bude rozvíjen tzv. bezbariérový turismus. Budou aktualizovány materiály, které budou obsahovat specifické informace pro osoby s pohybovým či smyslovým handicapem, ale také pro rodiny s malými dětmi. Tyto materiály budou koncipovány tak, aby umožnily výše zmíněným skupinám obyvatel návštěvu přístupných památek, muzeí a jiných turistických cílů.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, osoby se zdravotním postižením, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Plán udržitelné mobility města Olomouc Strategický plán rozvoje města Olomouce 6. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2023-2025
Vazby na další opatření	3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	odbor strategie a řízení, Spolek Trend vozíčkářů Olomouc, TyfloCentrum o.p.s., UPOL
Indikátory	- počet zmapovaných objektů - aktualizované webové stránky rodinné politiky (mapa přístupnosti) - počet vydaných materiálů k bezbariérovému turismu

2 www.olomouc.eu/obcan/socialni-sluzby/projekt-bezbarierova-olomouc

3 Plán udržitelné městské mobility Olomouc je dostupný na https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/article_id=24763

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na zachování a rozvoj činnosti komunitních center, zejména pak na zachování a rozvíjení stávající nabídky aktivit pro veřejnost v komunitním centru Pešek. Prostory komunitních center budou i nadále nabízeny prarodinným a proseniorským organizacím pro realizaci akcí.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce 6. komunitní plán sociálních služeb Olomoucka na období let 2023-2025
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky 4.2 Spolupráce s aktéry prarodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	Odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu), prarodinné a proseniorské organizace
Indikátory	- počet akcí pro veřejnost v komunitních centrech - počet organizací, které využily prostory komunitních center

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času
Popis opatření, hlavní aktivity	Cílem opatření je poskytnout rodinám prostor smysluplně využívat volný čas. Podporovány budou akce pro rodiny s dětmi konané např. v rámci oslav Dne rodin, Týdne pro rodinu, oslav Dětského dne apod. Podporovány budou i akce v rámci oslav Mezinárodního dne seniorů (např. sportovní den, ples, koncerty, besedy apod.). V rámci opatření budou rovněž realizovány aktivity na podporu mezigeneračního soužití (Čtecí babičky a dědečkové; tematické programy pro školky) a života v komunitě.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu 3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky 4.2 Spolupráce s aktéry prarodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, prarodinné a proseniorské organizace
Partneři	oddělení komunikace a marketingu, organizace zřizované městem
Indikátory	- počet čtecích babiček a dědečků - počet tematických programů pro MŠ - počet zapojených MŠ - realizace městského Dne pro rodinu - realizace akcí v rámci Mezinárodního dne seniorů

Oblast prostoru přátelského rodinám	Opatření 3.4 Komunitní prostor pro mladé
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření se zaměřuje na vytvoření a nabídnutí nových prostor pro setkávání teenagerů v prostorách Knihovny města Olomouce. V rámci opatření dojde k rekonstrukci prostor, vybavení klubu a zajištění nabídky akcí. Cílem je vytvořit atraktivní a bezpečné prostředí, ve kterém by teenageři mohli trávit volný čas a rozvíjet své zájmy a kde budou moct získávat nové zkušenosti díky nejrůznějším workshopům.
Cílová skupina	mládež
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce
Vazby na další opatření	3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	Knihovna města Olomouce
Partneři	odbor sociálních věcí, odbor dotačních projektů, NNO (pro realizaci besed, workshopů apod.)
Indikátory	▪ vytvořený prostor pro mladé

3.4 Strategický cíl Oblast komunikace a spolupráce

V rámci své prorodinné politiky si město Olomouc uvědomuje důležitost efektivní komunikace s rodinami včetně seniorů a jejich informování. Kde lidé nejčastěji získávají informace o dění ve městě bylo mimo jiné i předmětem zjišťování v rámci anketního šetření u seniorů a rodin s dětmi provedeného koncem roku 2024. Z šetření vyplynulo, že senioři nejčastěji získávají informace prostřednictvím Olomouckých listů, časopisu Olomoucký senior, časopisu Moravský senior, následně od rodin, přátel a známých. Rodiny naopak využívají sociální sítě (Facebook, Instagram, Twitter a další), dále informace získávají od přátel a známých, příp. internetových stránek města, včetně podstránek. Instagram, Facebook, YouTube – to jsou dle kvantitativního výzkumu „Postoje mladých lidí k volnému času a vzdělávání“ (STEM/MARK, prosinec 2024) nejoblíbenější sociální sítě u mladých, na kterých nejčastěji čerpají informace.

Strategický cíl	Opatření
Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky
	Opatření 4.2 Spolupráce s aktéry rodinné politiky
	Opatření 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
	Opatření 4.4 Mikrogranty pro mládež

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky
Popis opatření, hlavní aktivity	Opatření si klade za cíl při propagaci akcí a komunikaci s rodinami a seniory nejen hledat nové komunikační kanály, ale udržovat i ty stávající. Pro propagaci a komunikaci tak bude využito zejména Facebooku, Instagramu, Twitteru, budou aktualizovány propagační materiály pro rodiny a seniory, uveřejňovány budou pravidelné tiskové zprávy o aktivitách v rámci rodinné politiky na webu města včetně podstránek, bude vydáván čtvrtletník Olomoucký senior. Nově jako alternativa služeb youtuberů budou osloveni žáci ZŠ Hálkova, kteří budou díky svým zkušenostem s natáčením vlastních spotů zapojeni do propagace jak atraktivních míst ve městě, tak nejružnějších akcí města. Cílem je především oslovení cílové skupiny dětí a mládeže a vtáhnout tak mladší generaci do veřejného života.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, děti a mládež, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce Komunikační strategie statutárního města Olomouce (Měníme Olomouc)
Vazby na další opatření	1.1 Podpora center pro rodinu 1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu 4.2 Spolupráce s aktéry rodinné politiky 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, ZŠ Hálkova
Partneři	Odbor školství, odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu), prorodinné organizace, městské organizace, odbor kultury a cestovního ruchu
Indikátory	- aktualizované webové stránky prorodinné a proseniorské politiky - počet výtisků časopisu Olomoucký senior - navázaná spolupráce se ZŠ Hálkova

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.2 Spolupráce s aktéry prorodinné politiky
Popis opatření, hlavní aktivity	Cílem opatření je především zachování činnosti stávající pracovní skupiny rodinné politiky SMOI včetně jejího možného rozšíření o další aktéry rodinné politiky a současně zintenzivnění spolupráce např. při tvorbě strategických dokumentů v oblasti prorodinné politiky včetně předkládání námětů pro přihlášku do soutěže Obec přátelská rodině a seniorů. Cílem je rovněž nadále rozvíjet spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci na realizaci prorodinných akcí (tedy i akcí pro seniory). Opatření si klade za cíl navázat užší spolupráci i s Městským zastupitelstvem dětí a mládeže, a to např. při pořádání různých akcí pro veřejnost, při výzkumech potřeb, či při tvorbě nové koncepce prorodinné politiky.
Cílová skupina	prorodinné organizace
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce Komunikační strategie statutárního města Olomouce (Měníme Olomouc)
Vazby na další opatření	1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny 1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu 2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání 3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI 3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času 4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	prorodinné organizace, UPOL, Rada seniorů města Olomouce, Městské zastupitelstvo dětí a mládeže
Indikátory	▪ počet jednání pracovní skupiny rodinné politiky

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin
Popis opatření, hlavní aktivity	Dobře nastavená rodinná politika vychází především ze zjištěných potřeb místních rodin. Opatření si tak klade za cíl pravidelně mapovat potřeby rodin např. zpracováním studie rodin v Olomouci externím zpracovatelem, anketním šetřením u rodin, seniorů či mládeže, besedami v rodinných centrech, pravidelnou revizí SWOT analýzy v rámci pracovní skupiny rodinné politiky, mapováním potřeb rodin v součinnosti s KMČ, příp. školami, mapováním potřeb v rámci klubů pro seniory atd.
Cílová skupina	rodiny s dětmi, senioři, veřejnost
Vazba na strategické dokumenty SMOI	Strategický plán rozvoje města Olomouce Komunikační strategie statutárního města Olomouce (Měníme Olomouc)
Vazby na další opatření	4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky 4.2 Spolupráce s aktéry rodinné politiky
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí, výzkumná agentura
Partneři	pracovní skupina rodinné politiky, prorodinné organizace, KMČ, odbor strategie a řízení, odbor primátora (oddělení komunikace a marketingu), kluby pro seniory
Indikátory	▪ aktualizovaná SWOT analýza ▪ výzkumná zpráva o situaci rodin v Olomouci/anketní šetření

Oblast komunikace a spolupráce	Opatření 4.4 Mikrogranty pro mládež
Popis opatření, hlavní aktivity	Cílem opatření je prostřednictvím mikrograntů poskytnout mládeži finanční prostředky pro podporu oblastí, které by jim a jejich vrstevníkům usnadnily či zpříjemnily trávení volného času. Může se jednat např. o pořízení nějakého vybavení, zbudování místa pro trávení volného času, uspořádání jednorázového eventu apod.
Cílová skupina	děti a mládež
Vazba na strategické dokumenty SMOI	-
Vazby na další opatření	3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času
Správce opatření	věcně příslušný náměstek primátora pro sociální oblast
Administrátor	odbor sociálních věcí
Předpokládání realizátoři	odbor sociálních věcí
Partneři	pracovní skupina rodinné politiky, odbor školství
Indikátory	▪ zhotovená pravidla poskytování mikrograntů ▪ výše finančních prostředků alokovaných na mikrogranty ▪ počet přijatých žádostí o mikrogranty

4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Následující kapitola obsahuje implementační pravidla, která popisují způsob realizace a naplňování (implementace) Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026-2028. Je zde definována a nastavena řídicí struktura, harmonogram aktivit včetně časového harmonogramu implementace, struktura akčního plánu, soubor monitorovacích indikátorů a způsob vyhodnocování koncepce.

4.1 Organizační zajištění

Klíčová rozhodnutí související s přijetím a následnou realizací Koncepce prarodinné politiky SMOI bude přijímat Zastupitelstvo města Olomouce a Rada města Olomouce. Hlavní činnosti Rady města Olomouce v procesu implementace koncepce jsou:

- každoroční schvalování Akčního plánu Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2026-2028
- projednání Zprávy o naplňování Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce za daný rok.

Metodicky celý proces implementace koncepce prarodinné politiky bude řídit odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Mezi hlavní činnosti bude patřit:

- celková koordinace implementačních aktivit;
- koordinace a zajištění vzájemné komunikace mezi všemi zapojenými subjekty;
- vytvoření a předložení Zprávy o naplňování Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2026-2028 Radě města Olomouce;
- vytvoření a předložení Akčního plánu Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce pro roky 2026-2028 Radě města Olomouce.

Do procesu implementace budou v rámci činnosti pracovní skupiny rodinné politiky zapojeny i další odbory MMOI, a to zejména v roli zapojených partnerů. Nastavení odpovědnosti jednotlivých aktérů za realizaci a administraci opatření Koncepce prarodinné politiky je stanovena v následující tabulce.

Tabulka 7: Odpovědnost za administraci a realizaci Konceptu prorodinné politiky

Název opatření	Administrátor opatření	Předpokládaní realizátoři	Partneři
1.1 Podpora center pro rodinu, komunitních center	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	Správa nemovitostí Olomouc, a.s., prorodinné a proseniorské organizace
1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny	Odbor sociálních věcí	RC Heřmánek, RC Provázek, RC Olivy, Žebřík - Olomouc, Centrum pro rodinný život, Laskavé rodičovství z.s.	odbor sociálních věcí
1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, RC Olivy	odbor správních činností, odbor kancelář tajemníka, Knihovna města Olomouce
2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání	Odbor sociálních věcí	RC Olivy, RC Heřmánek, RC Provázek, Laskavé rodičovství z.s., Žebřík - Olomouc	odbor sociálních věcí, Síť pro rodinu, z.s.
2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku	Odbor sociálních věcí	Sociální služby města Olomouce, p.o.	odbor sociálních věcí, odbor investic
3.1 Realizace projektu Bezbariérová Olomouc	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	odbor strategie a řízení, Spolek Trend vozíčkářů Olomouc, TyfloCentrum o.p.s., UPOL
3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu), prorodinné a proseniorské organizace
3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, prorodinné a proseniorské organizace	odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu), organizace zřizované městem
3.4 Komunitní prostor pro mladé	Odbor sociálních věcí	Knihovna města Olomouce	odbor sociálních věcí, odbor dotačních projektů
4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, ZŠ Hájkova	odbor školství, odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu), prorodinné organizace, městské organizace, odbor kultury a cestovního ruchu
4.2 Spolupráce s aktéry prorodinné politiky	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	prorodinné organizace, Univerzita Palackého v Olomouci, Rada seniorů města Olomouce, Městské zastupitelstvo dětí a mládeže
4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí, výzkumná agentura	pracovní skupina rodinné politiky, prorodinné organizace, KMČ, odbor strategie a řízení, odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu), kluby pro seniory
4.4 Mikrogranty pro mládež	Odbor sociálních věcí	Odbor sociálních věcí	pracovní skupina rodinné politiky, odbor školství, odbor kancelář primátora (oddělení komunikace a marketingu)

4.2 Harmonogram aktivit

Harmonogram realizace jednotlivých aktivit Koncepce prorodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026–2028 bude odvislé od ročního Akčního plánu. Akční plán bude každoročně navrhován odborem sociálních věcí v úzké součinnosti s pracovní skupinou rodinné politiky a realizátory opatření a schvalován Radou města Olomouce. Hodnocení naplňování opatření bude prováděno pomocí soustavy indikátorů. Jednotlivé kroky implementace probíhají po celý rok. Současně je v průběhu roku připravován akční plán na následující rok.

Tabulka 8: Časový harmonogram implementace

Měsíc	Dílčí část implementace	Aktivity v implementaci
průběžně	Koordinace jednotlivých aktivit	Koordinace procesu implementace, konkrétně koordinace naplňování akčního plánu a stanovených indikátorů, komunikace s jednotlivými aktéry, setkávání pracovní skupiny rodinné politiky
leden, únor	Vyhodnocení plnění akčního plánu	Vyhodnocení naplnění jednotlivých opatření dle stanovených indikátorů, tvorba Zprávy o naplňování Koncepce prorodinné politiky SMOI
březen	Schvalování Zprávy o naplňování Koncepce	Předložení Zprávy o naplňování Koncepce prorodinné politiky SMOI k projednání a schválení v Radě města Olomouce
srpen – říjen	Příprava rozpočtu na další rok	Analýza zdrojů financování, sladění potřeb financování dílčích aktivit s ohledem na rozpočet města a další relevantní zdroje financování
listopad	Tvorba akčního plánu	Tvorba akčního plánu na následující rok
prosinec	Schvalování akčního plánu	Předložení ročního akčního plánu Radě města Olomouce k projednání a schválení

4.3 Struktura akčního plánu

Akční plán je strukturovaným přehledem konkrétních aktivit a rozvojových projektů, které v daném roce směřují k naplnění jednotlivých opatření Koncepce prorodinné politiky SMOI. Mezi akčním plánem a rozpočtem města existuje silná vazba. V akčním plánu tak nebudou uvedeny aktivity s nárokem na finanční krytí, pokud nebudou schváleny v rozpočtu města na daný rok, včetně případných investičních akcí v plánu investic.

Akční plán bude obsahovat následující údaje o aktivitě:

- Číslo opatření, které aktivita naplňuje.
- Název a popis aktivit projektu vč. jeho výstupů.
- Předpokládané náklady na realizaci aktivity celkem v tis. Kč.
- Náklady z rozpočtu SMOI v tis. Kč, u víceletých projektů rozložení financování v letech.
- Externí zdroje financování v tis. Kč a zkratka dotačního titulu, popř. jiné zdroje financování.
- Odpovědnost/garant věcně odpovědný za realizaci úkolu.
- Poznámka popř. další relevantní informace o předmětné aktivitě.

Tabulka 9: Šablona akčního plánu

Číslo opatření	Název aktivity/ popis aktivity	Předpokládané náklady v tis. Kč								Odpovědnost, garant	Poznámka
		celkem	Náklady SMOI				Externí zdroje				
			celkem	2026	2027	Další roky	Výše dotace	Dotační titul	Jiné zdroje financování		

4.4 Monitorovací indikátory

Monitorovací indikátory jsou stanoveny ke každému opatření a slouží k ověření úspěšnosti naplnění Koncepce proro-
dinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026-2028. Monitorovací indikátory jsou stanoveny tak, aby byly
v čase a místě dosažitelné. Cílová hodnota monitorovacího indikátoru je ideálním stavem, kterého by mělo být dosaženo.
Naplnění některých indikátorů není městem přímo ovlivnitelné, nicméně vzhledem k vlivu na plnění cílů Koncepce proro-
dinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026-2028 byly zvoleny pro účely monitorování. Správcem indiká-
torů je odbor sociálních věcí, který je zodpovědný za jejich každoroční vyhodnocení, tzn. za sledování vývoje indikátorů,
získávání potřebných dat a jejich porovnání s cílovou hodnotou. Monitorovací indikátory budou monitorovány a vyhodno-
covány ve Zprávě o naplňování Koncepce proro-
dinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026-2028.

Tabulka 10: Souhrnná tabulka indikátorů

Opatření	Monitorovací indikátor	Hodnota		
		Výchozí stav (2024)	Cílový stav (2028)	Optimální směr
1.1 Podpora center pro rodinu	Počet organizací, které využily prostory klubů pro seniory	30	32	↑
	Počet klubů pro seniory, které byly organizacemi využity	12	12	↔
	Celková výše poskytnutých finančních prostředků v rámci programové dotace OSV	730 tis.	800 tis.	↑
	Počet podpořených žadatelů o dotaci	4	5	↑
1.2 Podpora prevence ohrožení rodiny	Počet besed, přednášek, workshopů	176	190	↑
	Počet svépomocných skupin	21	26	↑
	Počet hodin základního a psychologického poradenství	648	880	↑
	Konference k rodinné politice	A	A	A/N
1.3 Podpora a rozvoj činnosti Family Pointů a Senior Pointu	Počet Family Pointů ve městě Olomouci	6	7	↑
	Počet Senior Pointů ve městě Olomouci	1	1	↔
2.1 Podpora a realizace akcí v oblasti souladu rodinného života a zaměstnání	Počet zrealizovaných kurzů pro rodiče vracějící se z MD/RD	0	4	↑
	Počet adaptačních kurzů pro děti před nástupem do MŠ	15	16	↑
	Počet hodin poskytnutého kariérního koučování, pracovně-právního poradenství	32	84	↑
	Počet hodin využití služeb coworkingového centra	217	235	↑

Opatření	Monitorovací indikátor	Hodnota		
		Výchozí stav (2024)	Cílový stav (2028)	Optimální směr
2.2 Rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku	Vnik nové DS	N	A	A/N
	Celková kapacita DS příspěvkové organizace SMOI	32	44	↑
3.1 Realizace projektu Bezbariérová Olomouc	Počet zmapovaných objektů	145	200	↑
	Aktualizované webové stránky rodinné politiky (mapa přístupnosti)	A	A	A/N
	Počet vydaných materiálů k bezbariérovému turismu	5	10	↑
3.2 Zachování a rozvoj činnosti komunitních center SMOI	Počet akcí pro veřejnost v komunitních centrech	5	15	↑
	Počet organizací, které využily prostory komunitních center	11	15	↑
3.3 Aktivity a prostor pro trávení volného času	Počet čtecích babiček a dědečků	29	35	↑
	Počet tematických programů pro MŠ	15	15	↔
	Počet zapojených MŠ	25	29	↑
	Realizace městského Dne pro rodinu	A	A	A/N
	Realizace akcí v rámci Mezinárodního dne seniorů	A	A	A/N
3.4 Komunitní prostor pro mladé	Vytvořený prostor pro mladé	N	A	A/N
4.1 Komunikace s rodinami a informování v rámci rodinné politiky	Aktualizované webové stránky prorodinné a proseniorské politiky	A	A	A/N
	Počet výtisků časopisu Olomoucký senior	16 000	16 000	↔
	Navázána spolupráce se ZŠ Hálkova	N	A	A/N
4.2 Spolupráce s aktéry prorodinné politiky	Počet jednání pracovní skupiny rodinné politiky	2	2	↔
4.3 Mapování potřeb a míry spokojenosti rodin	Aktualizovaná SWOT analýza	A	A	A/N
	Výzkumná zpráva o situaci rodin v Olomouci/anketní šetření	A	A	A/N
4.4 Mikrogranty pro mládež	Zhotovená pravidla poskytování mikrograntů	N	A	A/N
	Výše finančních prostředků alokovaných na mikrogranty	0	100 tis.	↑
	Počet přijatých žádostí o mikrogranty	0	5	↑

Optimální směr by měl odpovídat tendenci hodnoty indikátoru, ke které by mělo dojít splněním jednotlivých opatření. Pro přehlednost byly stanoveny následující symboly:

↑vzrůstající tendence
↓klesající tendence
↔udržet stávající hodnotu
A/Nsplněno/nesplněno

4.5 Vyhodnocení naplňování Koncepce prarodinné politiky

Začátkem každého roku proběhne vyhodnocení Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na období let 2026-2028, zejména vyhodnocením aktivit ročního akčního plánu, jehož prostřednictvím jsou jednotlivé cíle naplňovány. Předcházet tomu bude sběr dat od realizátorů jednotlivých opatření, tj. od dotčených odborů MMOI a prarodinných organizací. Bude sledován a vyhodnocen stav plnění aktivity a monitorovacích indikátorů, vše bude doplněno slovním komentářem ke zjištěnému stavu. Na základě evaluace budou navrženy dílčí změny, které budou zohledněny při tvorbě nového Akčního plánu. Případné změny budou projednány v RMO společně se Zprávou o naplňování koncepce prarodinné politiky, a to vždy v březnu každého roku.

Tabulka 11: Vyhodnocení akčního plánu

Číslo opatření	Název aktivity/projektu	Náklady ve sledovaném období	Zdroje financování		Popis aktuální fáze projektu
			SMOI	externí	

Tabulka 12: Vyhodnocení monitorovacích indikátorů

Kód opatření	Název opatření	Monitorovací indikátor	Hodnota				
			výchozí stav (2024)	cílový stav (2028)	stav v roce 2026	trend plnění	optimální směr
						😊	
						😞	
						😐	

5. ZÁVĚR

Koncepce prarodinné politiky statutárního města Olomouce na roky 2026–2028 představuje systematický rámec pro podporu a rozvoj příznivého klimatu pro všechny typy rodin, včetně mladých, bezdětných, rodin s dětmi do 26 let a rodin seniorů a se seniory. Město Olomouc se touto problematikou zabývá kontinuálně již od roku 2014 a svou vizi rozvoje do roku 2030 definuje jako „Bezpečné a dopravně dostupné místo pro život bez bariér, město s rozvinutou sítí sociálních a zdravotních služeb a přátelské rodinám“. Prarodinná politika má pevné ukotvení ve Strategickém plánu rozvoje města Olomouce (2018–2025) a navazuje i na další klíčové dokumenty, jako je Plán udržitelné mobility města Olomouce (PUMMO) či plány sociálních služeb a rozvoje školství.

Koncepce vychází z podrobné analytické části, zahrnující socioekonomické ukazatele, výstupy ze SWOT analýzy a rozsáhlé anketní šetření mezi rodinami s dětmi, seniory, mládeží, KMČ a otevřenými školními hřišti.

Koncepce se zaměřuje na čtyři hlavní strategické oblasti, přičemž duplicitně neuvádí cíle již definované v navazujících dokumentech. Cílem „Oblasti služeb pro rodiny“ je podpora center pro rodinu, prevence ohrožení rodiny (včetně psychologického poradenství a svépomocných skupin) a rozvoj sítě Family Pointů a Senior Pointu. Opatření v „Oblasti podpory trhu práce a harmonizace rodinného/osobního a pracovního života“ se zaměřují na podporu rodičů vracejících se z mateřské/rodičovské dovolené (např. kurzy finanční gramotnosti a kariérní koučování) a provoz coworkingových center. Klíčové je rozšíření nabídky péče o děti předškolního věku otevřením nové dětské skupiny, čímž se celková kapacita příspěvkové organizace SMOI navýší na 44 míst. „Oblast prostoru přátelského rodinám“ se zaměřuje na pokračování projektu Bezbariérová Olomouc, který zahrnuje mapování přístupnosti veřejných objektů a rozvoj bezbariérového turismu. Důležitý je také rozvoj komunitních center a vytvoření nového komunitního prostoru pro mladé v prostorách Knihovny města Olomouce. Zajištěny budou i aktivity pro mezigenerační soužití, jako jsou „Čtecí babičky a dědečkové“. V rámci „Oblasti komunikace a spolupráce“ koncepce klade důraz na efektivní komunikaci, která zohledňuje preference rodin i seniorů. Nově se plánuje navázat spolupráce se žáky ZŠ Hájkova, kteří budou zapojeni do propagace pro oslovení dětí a mládeže. Pro řešení potřeb mládeže bude zaveden systém mikrograntů pro mládež. Nadále bude probíhat mapování potřeb rodin (např. anketními šetřeními) a činnost pracovní skupiny rodinné politiky.

Za metodické řízení celého procesu implementace Koncepce je zodpovědný odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Realizace bude probíhat prostřednictvím ročních Akčních plánů, které budou každoročně navrhovány odborem sociálních věcí ve spolupráci s pracovní skupinou a schvalovány Radou města Olomouce. Naplňování cílů bude sledováno a vyhodnocováno pomocí monitorovacích indikátorů, které jsou stanoveny ke každému opatření. Tento detailní implementační a monitorovací rámec zajišťuje, že Koncepce prarodinné politiky na roky 2026–2028 bude živým dokumentem, který bude pravidelně vyhodnocován a adaptován pro zajištění optimální podpory rodin v Olomouci.

6. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
DS	dětská skupina
KMČ	komise městské části
MD	mateřská dovolená
MHD	městská hromadná doprava
MMOI	Magistrát města Olomouce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
NNO	nestátní nezisková organizace
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
OSV	odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce
p.b.	procentní bod
PUMMO	Plán udržitelné mobility města Olomouce
RC	rodinné centrum
RD	rodičovská dovolená
RMO	Rada města Olomouce
SLBD	Sčítání lidu, bytů a domů 2021
SMOI	statutární město Olomouc
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
VÚPSV, v.v.i.	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, veřejná výzkumná instituce
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola

prorodinu.olomouc.eu

